

wroclaw.pl

Zagłosuj w WBO 2022

Do 10 października trwa głosowanie
we Wrocławskim Budżecie
Obywatelskim. Zagłosuj rodzinie
i namów jeszcze sąsiadów.
str. 5

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 37 (103), 6-12.10.2022

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 9-12

Wrocław wita studentów

TOMASZ HOŁCOW

Stolica Dolnego Śląska Miastem Kobiet

Moc jest w nas. Kobiety na rzecz pokoju, równości, klimatu i demokracji. XIV Kongres Kobiet już 8 i 9 października w Hali Stulecia we Wrocławiu.

str. 3

To przedszkolanko łatwe – zakiś na zimę

Gajowickie Skrzaty z Przedszkola nr 61 cały ubiegły rok szkolny uczyły się o zdrowej fermentacji. Skorzystaj z ich doświadczeń i przepisów.

str. 4

Жіночий Конгрес 2022 у Вроцлаві

8 і 9 жовтня 2022 р. у вроцлавській Залі сторіччя відбудеться найбільше свято жіночих середовищ.

str. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

powiniem dziś wraz z ponad setką tysięcy studentów cieszyć się z rozpoczęcia roku akademickiego albo wraz z tysiącami mieszkańców wrocławskich osiedli namawiać do głosowania na projekty budżetu obywatelskiego. I cieszę się – studenci są jednym z kluczowych atutów Wrocławia, i serdecznie do głosowania w WBO zachęcam – potrzebujemy każdej wspólnotowej aktywności angażującej do brania odpowiedzialności za Wrocław.

W ramach tej właśnie odpowiedzialności z koleżankami i kolegami samorządowcami z całej Polski spotkamy się w piątek w Warszawie. Powód tego spotkania zaprzęta nas wszystkich. To horrendalne podwyżki cen energii, które wraz z polityką fiskalną rządu i galopującą inflacją grożą nam tym, że pozostanie tylko ciemność.

Rozumiem tę ciemność w dwójnasób, po pierwsze, jako oszczędność energii, w ramach której, o czym już Państwo wiedzą, ograniczymy między innymi świąteczne oświetlenie i iluminacje budynków. Po wtóre jednak, obawiam się ciemności straconych szans dla samorządów. Albo mówiąc wprost: nasze, mieszkańców, stracone szanse. Samorząd nie jest bowiem pustym słowem. Wypełniamy go my – członkowie małych wspólnot.

W Warszawie będę upominał się o Wrocław. O parasol ochronny przed podwyżką cen energii, które w naszym mieście z 66 mln zł w roku 2022 urosnąć miały wedle unieważnionego przez nas przetargu do 405 mln w roku 2023. O wyrównanie 400 mln straty, którą w przyszłym roku Wrocław poniesie w wyniku zamrożenia przez rząd dochodów z podatku PIT – płaconego przez każdego

z nas. O wynagrodzenie 600 mln strat wynikających ze zmian podatkowych wprowadzanych przez rząd od 2019 roku. Wreszcie upomnieć się o osłonę przed skutkami inflacji. Upomnieć się o przeznaczone dla Polski fundusze europejskie w ramach programów odbudowy po kryzysie pandemicznym, a które przez nonszalaną władzę pozostają w zawieszaniu. Mówię o „bagatela” 158,5 mld złotych w skali kraju.

Jedziemy do Warszawy, żeby upomnieć się o nasze małe wspólnoty, upomnieć się o Państwa, ale w istocie upomnieć się o przyszłość Polski. Wierzę, że przyszłość ta może być lepsza.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
PT. 7.10	SOB. 8.10	ND. 9.10	PN. 10.10	WT. 11.10	ŚR. 12.10	CZW. 13.10
20°C	18°C	15°C	20°C	18°C	16°C	15°C

8 PAŹDZIERNIKA POŚWIĘTUJ NA SŁODKO DZIEŃ PSZCZELARZA

Który z miodów jest najzdrowszy? To zależy. Gryczany wzmacniają układ krwionośny, akacjowy uspokajają żołądek. A nawłociowy albo faceliowy? Wszystkiego dowiecie się podczas IX Dolnośląskiego Dnia Pszczelarza organizowanego przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Poznacie tajniki apiterapii, zobaczycie, jak się wtapia wężę, nauczycie się robienia świeczek z prawdziwego wosku. A także, jak fachowo podkurza się pszczoły i jak prawidłowo wyciągnąć żądło. Miody będzie można kupić u ponad 20 pszczelarzy, pojawią się też stoiska z naturalnym chlebem, wędlinami i olejami. Spotkanie umili zespół ludowy Rozmaryn z Rogowa Sobóckiego, a dzieci będą mogły spróbować swych sił na torze przeszkód. Będzie też quiz wiedzy pszczelarskiej i konkurs zbijania ramek na czas. Przyjdźcie w sobotę 8.10 w godz. 10-17 na kiermasz przy DODR, ul. Zwycięska 4.

O wojnie, ekonomii, demokracji i klimacie

XIV Kongres Kobiet już w najbliższy weekend, 8 i 9 października, w Hali Stulecia we Wrocławiu. W tym roku hasłem przewodnim będzie „Moc jest w nas. Kobiety na rzecz pokoju, równości, klimatu i demokracji”. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny.

Katarzyna Wiązowska

Kongres Kobiet co roku gromadzi znamienite postaci ze świata kultury, nauki, biznesu, a także aktywistki społeczne. Po dwóch latach obradowania w formie hybrydowej wydarzenie ponownie odbędzie się na żywo.

– Bardzo się cieszymy, że po raz pierwszy od czasu pandemii możemy się normalnie spotkać. Już teraz Kongres cieszy się olbrzymią popularnością. Codziennie zapisuje się około 300 osób. Na dziś zarejestrowanych jest 2,8 tys. uczestników wydarzenia. Mamy nadzieję pobić rekord. Program jest bardzo bogaty – kilkadziesiąt paneli, ponad 250 panelistek, mnóstwo warsztatów, koncerty. Będzie też prowadzony kącik dla dzieci, więc można przyjść z dzieckiem i zostawić go pod fachową opieką. Co ważne, Kongres będzie tłumaczony na język ukraiński – wyjaśnia Joanna Stańczyk, przewodnicząca Dolnośląskiego Kongresu Kobiet.

Wykłady i warsztaty

W tym roku na Kongresie odbędą się zarówno debaty plenarne poświęcone ekonomii, wojnie, ekologii, sztuce oporu, jak i wiele paneli, wykładów i warsztatów wokół tematów, takich jak m.in. gospodarka i równość, ekologia, zdrowie, kultura, edukacja, pra-

Na zdjęciu organizatorki XIV Kongresu Kobiet, które zapraszają do udziału w tegorocznym wydarzeniu

worządność, feminizm czy macierzyństwo.

Dotychczasowe edycje Kongresu Kobiet poświęcone były sytuacji w Polsce, jednak w tym roku, aby wyrazić swoje wsparcie dla Ukrainy, do Wrocławia zaproszono członkinię Ukraińskiego Kongresu Kobiet. Okrągły stół będzie okazją do spotkania kobiet z organizacji pozarządowych, które działają w Polsce na rzecz Ukrainy oraz w Polsce.

Miasto równości

– Kongres po raz pierwszy odbędzie się we Wrocławiu. To miasto równouprawnienia, o czym wszyscy wiemy. Chcemy jednak poprzez to wydarzenie pokazać kobiecą perspektywę i rozmawiać o sprawach ważnych dla kobiet. Stąd też tak bogaty program. Myślę, że warto tu być. Dlatego zapraszamy wrocławian i wrocławianki do uczestnictwa w nim – zachęca Joanna Nyczak, prze-

wodnicząca Wrocławskiej Rady Kobiet.

Podczas otwarcia, po wystąpieniach założycielek Kongresu – Henryki Bochniarz i Magdaleny Środy – i Jacka Sutryka, prezydenta Wrocławia, wystąpi Olga Tokarczuk, laureatka Nagrody Nobla. Otrzymała ona również nagrodę IX Kongresu Kobiet.

➤ **Rejestracja i szczegółowy program na kongreskobiet.pl**

COVID-19 nie odpuszcza – zaszczep się

We Wrocławiu cały czas trwa akcja szczepień przeciw COVID-19. Możesz to zrobić m.in. na Tarczyński Arena. To największy taki punkt w mieście. Od połowy września można tam także zaszczepić się czwartą dawką – do końca września podano ją ok. 1000 pacjentom. Ruszyły również szczepienia przypominające dla dzieci w wieku 5-11 lat.

Bartosz Moch, Paulina Falkiewicz

Punkt jest otwarty zgodnie z harmonogramem na stronie internetowej stadionu. W pierwszym tygodniu października możemy się zaszczepić w piątek, 7 października. W drugim tygodniu punkt będzie otwarty w poniedziałek 10.10, środę 12.10 oraz piątek 14.10.

Szczepienia na stadionie przeprowadzane są zarówno z wykorzystaniem starszych odmian szczepionek Pfizer i Moderna (I i II

dawka), jak i nowymi szczepionkami Pfizer Omikron i Moderna Omikron (III i IV dawka). Punkt ma obecnie formę wyłącznie stacjonarną (bez drive-thru) i znajduje się na poziomie 0, obok strefy VIP, wejście W3 na Tarczyński Arena Wrocław. Wjazd na parking stadionu bramą B.

– Harmonogram weryfikujemy na bieżąco. Weszliśmy w okres, gdzie zachorowań może być coraz więcej, dlatego możliwe, że w najbliższym czasie punkt będzie czynny jeszcze częściej. Mo-

onitorujemy też zainteresowanie szczepieniami przypominającymi dla dzieci w wieku 5-11 lat, które wystartowały w poniedziałek, 3 października – podkreśla Andrzej Trzynadłowski, koordynator punktu szczepień na Tarczyński Arena Wrocław.

E-skierowania dla prawie pół miliona małych pacjentów zostały wystawione w systemie internetowym pacjent.gov.pl. Należy wybrać miejsce i termin szczepienia. Po dokonaniu rezerwacji każda osoba (w tym przypadku

rodzic) otrzyma SMS z informacją potwierdzającą. Jeśli chcesz zaszczepić się na stadionie, możesz (bez zapisów) przyjechać do punktu i przyjąć dawkę szczepionki. Organizatorzy zalecają jednak wcześniejsze umówienie terminu: przez formularz na stronie gov.pl (należy wybrać punkt Stadion Wrocław), telefoniczne pod specjalnie uruchomionymi numerami infolinii punktu szczepień: 508 595 558 i 517 655 479 lub dzwoniąc na infolinię Ministerstwa Zdrowia: 989 i podając punkt Stadion Wrocław.

Trzy COM-y będą czynne krócej

Od 3.10 Urząd Miejski Wrocławia o dwie godziny skracając pracę trzech COM-ów: przy placu Nowy Targ oraz przy ulicach Bogusławskiego i Zapolskiej. Punkty będą czynne w godz. 8–15.15. Bez zmian pozostają godziny otwarcia punktu w Magnolii Park (od pon. do pt. w godz. 9–18 i w sob. od 9 do 16). Centra obsługi mieszkańca przy alei Kromera i ulicy Hubskiej czynne są od 8 do 15.15. Urząd sięga po to rozwiązanie, ponieważ jesienią i zimą zmniejsza się zwykle liczba klientów w godzinach popołudniowych. Rano obsada stanowisk będzie liczniejsza.

Nowy skwer we Wrocławiu

W poniedziałek 10.10 o godz. 14 odbędzie się uroczysta inauguracja nowego skweru filmowego przy ul. Wystawowej. Tym razem imienia słynnego polskiego reżysera Wojciecha Jerzego Hasa, którego filmy są klasykami światowej kinematografii. To kolejny hołd złożony wybitnemu artyście, którego imieniem nazwano studio we wrocławskim Centrum Technologii Audiowizualnych. Dotychczas zainaugurowano już skwer Zbyszka Cybulskiego i ulicę Andrzeja Wajdy.

Porządki? Wywieź śmieci do PSZOK-a

PSZOK przy ul. Janowskiej 51 czynny będzie w październiku 8 i 15 od godz. 7 do 15 (będzie zamknięty 29.10). W pozostałe dni tygodnia działa w tych samych godzinach. Od pon. do sob. działa także PSZOK przy ul. Michalczyka 9. Czynny jest w pon. i pt. od 8 do 19, we wt., śr. i czw. od 8 do 17, a w sob. od 8 do 16. Przypominamy, że do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych można samodzielnie przywozić: odpady wielkogabarytowe, elektroodpady, odpady remontowe i budowlane, opony, smary, oleje.

Już przedszkolak dobrze wie, co jest zdrowe, a co nie

W zeszłym roku szkolnym w Przedszkolu nr 61 pilotażowo realizowany był projekt „Gajowickie Skrzaty Zdrowo Fermentują”. Dzieci podczas warsztatów samodzielnie kisiły ogórki, buraki, a nawet banany. Dzięki temu wiele się nauczyły, a także świetnie bawiły. Możecie skorzystać z ich doświadczeń.

Paulina Falkiewicz

Przedszkole nr 61 „Gajowickie Skrzaty” na co dzień promuje zdrowe odżywianie u dzieci i uczy je dobrych nawyków żywieniowych. Dzięki udziałowi w projekcie „Wrocławskie przedszkolaki zdrowo fermentują” zeszłoroczne 6-latkki uczyły się kiszenia warzyw i owoców, np. ogórków, kapusty, ale również bananów czy cytryn.

Kiszę sam, o zdrowie dbam

Warsztaty odbywały się raz w miesiącu. Samodzielne wykonanie własnych kiszonek i zabieranie ich później do domu sprawiało dzieciom ogromną radość.

– Warto wykorzystać doświadczenia Przedszkola nr 61 i dołączyć się w nowym roku szkolnym do projektu „Wrocławskie przedszkolaki zdrowo fermentują”, który w atmosferze zabawy uczy dzieci i rodziców kreatywnego i zdrowego podejścia do żywienia – zachęca Marcin Miedziński, zastępca dyrektora Wydziału Przedszkoli i Szkół Podstawowych w Departamencie Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Dzieci z Przedszkola nr 61 kisiły coś co miesiąc przez cały ubiegły rok szkolny. – To wspaniała nauka i świetna zabawa – twierdzi Joanna Jandy, dyrektor placówki.

TOMASZ HOŁOD (2)

Skorzystaj z doświadczenia

Program został uruchomiony w współpracy z szefem kuchni i pracownikami restauracji AGAWA, którą od lat można odwiedzać w parku Południowym.

Przedszkole udostępniło komplet materiałów edukacyjnych,

w tym przepisy i scenariusze zajęć na każdy miesiąc, z których można korzystać. Na stronie przedszkola znajduje się opis projektu, jego cel, a także galeria zdjęć z poszczególnych warsztatów.

Na przykład w październiku Gajowickie Skrzaty zachęcają do zorganizowania zajęć z ki-

szek a kapusty pekińskiej, w listopadzie – buraków, a w grudniu – bananów. Wystarczy pobrać plik z danym miesiącem, a poznamy wszystkie szczegóły dotyczące przeprowadzenia lekcji.

Po co to kiszenie?

Jaki jest cel warsztatów z kiszenia warzyw i owoców? Dzieci, oprócz świetnej zabawy, mogą nauczyć się wielu rzeczy, wśród nich:

- dowiedzą się, że jedzenie warzyw służy zdrowiu,
- zapamiętają, że proces kiszenia zaczyna się od umycia rąk i produktów,
- nauczą się przygotowania do warsztatów – założenia fartuszka i czapki kucharskiej, przygotowania swojego stanowiska pracy, wyciągnięcia odpowiednich produktów,
  - nauczą się uważnie słuchać i wykonywać polecenia nauczyciela, a także bawić się według określonych zasad, m.in. przygotowywać produkty do kiszenia czy wkładać warzywa do słoika,
- poznają zasady kiszenia, pojęcie solanki i tego, jak powstaje.

➤ **Gotowe przepisy na wroc.city/MaterialyKiszenie**

Dodatek węglowy: ruszyły wypłaty

We Wrocławiu ruszyły wypłaty dodatku węglowego. To 3 tys. zł na jedno gospodarstwo domowe dla osób, dla których głównym źródłem ogrzewania domu lub mieszkania jest węgiel (na jeden adres przypada jedna wypłata, nawet jeśli mieszkają tam dwie rodziny). Warunkiem uzyskania dopłaty jest wpis do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB). Wnioski można składać do 30.11.2022 r. do MOPS. Na jego rozpatrzenie jest 60 dni. Główny punkt przyjęć wniosków we Wrocławiu to Centrum Biznesu GRAFIT, ul. Namysłowska 8 (parter, pon., wt., śr., pt. w godz. 7.30–15, w czw. 7.30–16.30), ale jest 12 dodatkowych miejsc (zobacz na: wroc.city/DodatekPunkty). Wniosek można złożyć też elektronicznie przez system ePUAP.

Sprawdź, jak oszczędzać ciepło w domu

Wielkimi krokami zbliża się sezon grzewczy 2022/2023. Jesienią i zimą ogrzewamy nasze domy i mieszkania, aby było w nich ciepło i przyjemnie. Czy jednak wiemy, jak to robić mądrze? Jak ograniczyć straty energii i płacić niższe rachunki za ogrzewanie? Wrocław prowadzi kampanię, w której podpowiada, co zrobić, aby więcej ciepła zostawało w naszych domach.

Bartosz Moch

Sezon grzewczy rozpocznie się lada moment. To dobry czas, aby przypomnieć, jak efektywnie ogrzewać nasze mieszkania i domy. Zwłaszcza w obecnym czasie, gdy ceny mediów i ogrzewania drastycznie rosną.

Straty ciepła wynikają z różnic temperatury wewnątrz i na zewnątrz – im jest ona większa, tym wyższe koszty energii poniesiemy. Gdzie tego ciepła ucieka nam najwięcej?

– Ciepło tracimy przede wszystkim przez wentylację oraz przenikanie przez przegrody: okna,

dach, ściany i drzwi zewnętrzne – tłumaczy dr inż. Piotr Kęskiewicz z Katedry Klimatyzacji, Ogrzewnictwa, Gazownictwa i Ochrony Powietrza Politechniki Wrocławskiej.

Jak możemy zapobiec utracie ciepła? Oto naszych 9 rad:

- nie przegrzewaj mieszkania i zróżnicuj temperaturę w zależności od pomieszczenia – optymalna w pokojach to ok. 20 stopni Celsjusza;
- nie pozostawiaj długo otwartego okna w zimie;
- obniżaj temperaturę w nocy i podczas nieobecności;
- korzystaj z naturalnych zy-

sków ciepła i wilgoci (promienie słoneczne, pranie, gotowanie, pieczenie, otwarcie łazienki po kąpielu);

- wietrz pomieszczenia przy zakręconych grzejnikach (w przypadku nowych instalacji) lub nieodkręconych maksymalnie (starsze instalacje, np. kaloryfery żeliwne);
- wietrz mieszkanie krótko, intensywnie i o odpowiednich porach – wystarczy 10–15 minut, najlepiej po południu;
- nie zasłaniaj niczym grzejników i termostatów, np. zasłonami lub meblami;
- uszczelnij okna, drzwi i ścia-

ny zewnętrzne;

- używaj regulatora temperatury.

Te zasady przysłużą się również naszemu zdrowiu, bo zbyt wysoka temperatura po prostu nam szkodzi.

– Jedynym miejscem, gdzie powinniśmy mieć naprawdę ciepło (24–25 stopni Celsjusza) jest łazienka. Do snu, aby jak najlepiej zregenerować organizm, zaleca się temperaturę nawet 16–18 stopni Celsjusza – wyjaśnia Anna Krzyszowska-Kamińska, lekarz rodzinny.

➤ **Więcej na wroc.city/UtrataCiepła**

Czy wiesz, że... 10 ciekawostek na 10. edycję WBO

To już 10. edycja Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (WBO). Jak budżet obywatelski zmienił Wrocław? Jak zmieniał się na przestrzeni lat sam program? Dlaczego w tym roku mamy 11 głosowanie?? Oto 10 faktów na 10. edycję WBO, o których nie mieliście pojęcia.

Rekordzistą Psie Pole-Zawidawie

Mieszkańcy tego osiedla wygrali w głosowaniach z aż 26 projektami, na łączną kwotę niemal 19 mln zł. Znalazły się wśród nich m.in. boisko do baseballa, park, chodniki czy plenerowe szachy.

432 inwestycje w całym mieście

Parki, podwórka, place zabaw, boiska, ścieżki rowerowe i wiele, wiele innych. Od 2013 roku, czyli od początku WBO, do realizacji skierowane zostały 432 zwycięskie projekty. Ponad 370 inwestycji już powstało. Ich łączna wartość to 195 mln zł.

NGO-sy wokół projektów

Wspólna praca przy projektach WBO przynosi czasem efekty trwalsze niż sam wynik głosowania. WBO przyczyniło się do powstania wielu wrocławskich organizacji pozarządowych, takich jak Przyjazny Tarnogaj, Akcja Miasto czy Serce Szczepina.

Zielona dogrywka w 2017

Dlaczego po 10 latach WBO mamy jego 11 głosowanie? Wszystko za sprawą Zielonego WBO, zorganizowanego w 2017 roku, jako swego rodzaju dogrywka do standardowego głosowania, pozwalająca zrealizować dodatkowe zielone projekty.

Małe osiedla też potrafią wygrać

Mają na to swój sposób: zgłaszają potrzeby inwestycyjne pod szyldem jednego, wspólnego projektu. Dzięki temu nie rozdrabniają głosów. Strategię tę do perfekcji opanowało pięć osiedli z północnej części Wrocławia, które rok w rok wygrywają wspólnie projekty (Pawłowice, Sołtysowice, Polanowice-Poświętne-Ligota, Widawa, Lipa Piotrowska).

Zieleń i rekreacja wygrywają

Najwięcej zwycięskich projektów w całej historii WBO – bo aż 174 – stanowią te z kategorii zieleni i rekreacji. Jedne z najsłynniejszych to „Ślęzański Mamut” na Oporowie czy Swojczycki Park „Czarna Woda”

Obowiązkowe od 2018 roku

Budżet obywatelski jest ustawowym obowiązkiem każdej gminy na prawach powiatu, ale dopiero od 2018 roku, kiedy weszła uchwała o WBO. Od tego momentu sposób jego organizacji nie może być już zupełnie dowolny, wynika bowiem z ustawy. A we Wrocławiu pierwszą, pilotażową edycję zorganizowano już w 2013 roku!

Głosuj do 10.10.2022

Otwiera oczy urzędnikom

Wartościowe projekty są często realizowane dalej, nawet jeśli zabrakło na nie środków z WBO. Jednym z przykładów jest ponad 100-letni tramwaj Maximum. Dziś to jedna z perełek wrocławskiej kolekcji zabytkowych pojazdów. Jego remont rozpoczął się od wygranego projektu WBO. W kolejnych latach kontynuowany był z innych środków.

Kilkanaście głosów może zadecydować o wyniku

Liczy się każdy, nawet pojedynczy głos i nie są to słowa na wyrost. W 2021 roku projekt Parkowy Gaj przegrał zaledwie 18 głosami. Rok wcześniej skateparkowi Wielka Wyspa zabrakło 20 głosów. Jeżeli nie głosowaliście jeszcze w tegorocznej edycji WBO – macie na to czas do 10 października. Zagłosujcie całą rodziną i zapytajcie sąsiadów, czy oddali już swój głos.

WBO ma młodsze rodzeństwo

To Mikrogranty i Fundusz Osiedlowy. Dzięki Mikrograntom możecie otrzymać dofinansowanie na osiedlowe działania kulturalne i społeczne. Fundusz Osiedlowy (FO) to narzędzie dla rad osiedli. Pozwala im – po konsultacjach z mieszkańcami – raz na dwa lata wskazywać do realizacji drobne inwestycje na terenie osiedla. Takie, jak chodniki, przejścia dla pieszych, ławki i inne drobniejsze zadania, które – choć potrzebne – nie miałyby większych szans w głosowaniu WBO. Co ciekawe, to właśnie doświadczenia z WBO były jednym z argumentów na rzecz utworzenia FO.

INSTRUKCJA GŁOSOWANIA

1.

Głosować mogą wszyscy mieszkańcy Wrocławia. Bez względu na obywatelstwo i wiek.

2.

Wybieramy maksymalnie 2 projekty, jeden osiedlowy i jeden ponadosiedlowy.

3.

Głos oddajemy: na stronie www.wroclaw.pl/wbo zaznaczając wybrane projekty. Uzupełniamy dane i podajemy numer telefonu komórkowego, na który przyjdzie SMS z kodem. Kodem potwierdzamy oddanie głosu; na formularzu papierowym, w punktach do głosowania. Karty do głosowania są numerowane i wydawane pojedynczo mieszkańcom w COM (poniżej).

Wrocławski
Budżet
Obywatelski

Zagłosuj online na:
www.wroclaw.pl/wbo

Centrum Obsługi Mieszkańca:

■ ul. G. Zapolskiej 4
■ pl. Nowy Targ 1-8

■ al. M. Kromera 44
■ ul. Legnicka 58 (CH Magnolia)

KONSULTACJE
SPOŁECZNE
POWIEDZ NAM, JAK...

SPOTKANIE KONSULTACYJNE
| 11.10.2022 r. (wtorek), godz. 17.30
siedziba Rady Osiedla Gajowice, ul. Lwowska 43

E-FORMULARZ OPINII
na stronie internetowej
do 18 października

SZCZEGÓŁY NA: www.wroclaw.pl/konsultacje

Autobusy wracają na Wejherowską

Świetna wiadomość dla kierowców. Już w sobotę, 8.10, zostanie przywrócony ruch na skrzyżowaniu Popowickiej z Wejherowską. Zakończył się kolejny etap budowy trasy tramwaju przez Popowice na ulicach Długiej, Starogrobowej i Popowickiej. Dlatego 8 października ruch samochodów powróci na skrzyżowanie Popowickiej i Wejherowskiej. Planowane jest też wprowadzenie zmian tras linii autobusowych: 101, 119, 122, 128, 129, 140, 143 i 319, które powrócą na swoją trasę przez ul. Wejherowską.

MPK pomaga pierwszacom

Za ile można podróżować, kto ma prawo do zniżek, gdzie są biura obsługi pasażera i co można w nich uzyskać – takie informacje wrocławskie MPK przekazuje studentom, którzy właśnie rozpoczęli nowy rok akademicki. MPK Wrocław prowadzi akcję informacyjną na ekranach w autobusach i tramwajach oraz w mediach społecznościowych – na ekranach można zobaczyć film instruktażowy. Pomocny jest również profil facebookowy przewoźnika, jego strona internetowa czy aplikacje na telefony – JakDojade czy iMPK.

Bilet z Jak Dojadę

Od października bilety komunikacji miejskiej można kupić też przez aplikację Jak Dojadę. To ułatwienie dla turystów odwiedzających stolicę Dolnego Śląska. Ok. 10 proc. transakcji zawieranych jest przez aplikację. Podstawowa to URBANCARD. Inne to SkyCash, mPay i Mobil SolidSolution. Teraz dołącza piąta Jak Dojadę. Do aplikacji można podpiąć kartę lub zasilić ją z banku. Przelewamy na wewnętrzne konto aplikacji jakąś kwotę. Następnie potwierdzamy nr telefonu w aplikacji i jesteśmy gotowi na zakupy. Aplikacja służy do wyznaczenia najlepszego połączenia, więc kupna biletu najkorzystniej dokonać po wybraniu połączenia. W przypadku zakupu biletu jednorazowego, apka sama podpowiada, jaki będzie najkorzystniejszy – czasowy czy na przejazd.

Gładsza alejka i dwa nowe przejścia

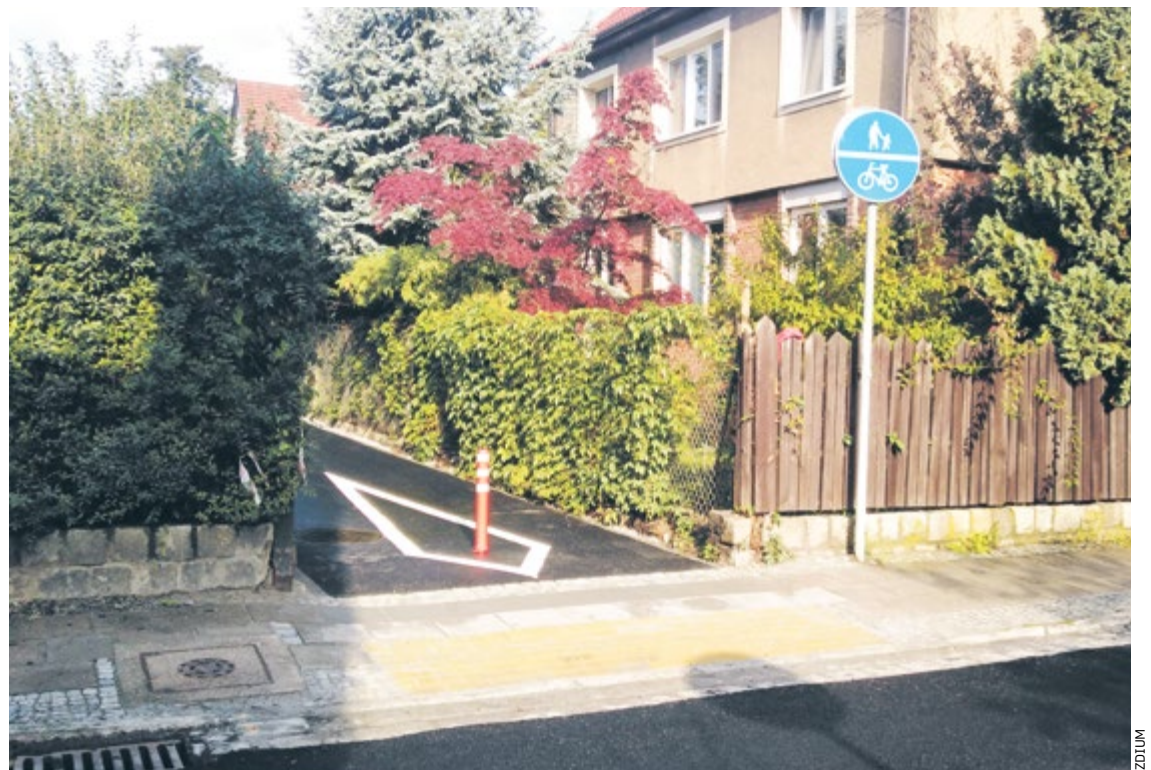
Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu poinformował właśnie o zakończeniu prac na drugim odcinku ul. Boznańskiej. Inwestycja to przykład współpracy mieszkańców i Urzędu Miejskiego Wrocławia. ZDiUM wybuduje też przejścia dla pieszych w dwóch newralgicznych lokalizacjach.

■ Mateusz Lubański

– Przebudowa ul. Boznańskiej jest doskonałym przykładem współpracy pomiędzy lokalną społecznością a Gminą Wrocław. Cała inwestycja odbywa się w ramach tzw. budżetów partycypacyjnych. To oznacza, że jest realizowana z programu Wspierania Inicjatyw Lokalnych i we współpracy z Radą Osiedla, ale również przy zaangażowaniu finansowym mieszkańców – mówi Klaudia Piątek, rzeczniczka prasowa ZDiUM we Wrocławiu.

Trzeci odcinek Boznańskiej

Niebawem rozpocznie się projektowanie trzeciego odcinka ul. Olgi Boznańskiej, która dla wielu uczniów stanowi drogę do pobliskiej szkoły. Do tej pory nawierzchnia alejek pozostawiała wiele do życzenia – między innymi ze względu na fakt, że jeździły

Ulica Olgi Boznańskiej jest właściwie niewielką alejką, ale stanowi ważną drogę dla uczniów do szkoły

po nich ciężkie samochody, które docierały w ten sposób do kontenerów na śmieci. Przebudowa to dowód na sprawne funkcjonowanie programu Wspierania Inicjatyw Lokalnych. – Potrzeba przeprowadzenia remontu była konsultowana z mieszkańcami osiedla. Podczas głosowania projekt ten uzyskał ponad 500 głosów, więc zainteresowanie było duże – tłumaczy Tomasz Wilanowski, wiceprzewodniczący zarządu osiedla Biskupin-Sępólno-Dąbie-Bartoszewice.

Skrzyżowanie na Ołtaszynie

Nowa infrastruktura pojawi się również przy skrzyżowaniu ulic Strachowskiego, Gałczyńskiego i Kurpiów na Ołtaszynie. Zakres prac obejmie budowę przejścia dla pieszych wraz z azylem.

– Inwestycja jest bardzo istotna z uwagi na poprawę bezpieczeństwa pieszych, zwłaszcza w sąsiedztwie przystanków autobusowych, szkół i przedszkola – podkreśla Klaudia Piątek.

Przejście na Tarnogaju

W planach ZDiUM jest też budowa przejścia dla pieszych przez pętlę Tarnogaj wraz z budową brakującego odcinka chodnika w pobliżu siedziby Centrum Aktywności Tarnogaju przy Gazowej 22. Firma Wrocławskie Kruszywa podjęła się tego zadania za 120 tys. zł. ZDiUM zamierza podpisać umowę w ciągu najbliższych dwóch tygodni. Termin realizacji prac to trzy miesiące.

Wrocław z nagrodą za Promenadę Krzycką

Spójne podejście do planowania zrównoważonej mobilności i kompleksowe działania w różnych jej dziedzinach – to wyróżnia Wrocław, który został nagrodzony w 9. edycji konkursu Eco-Miasto. Zgłoszono projekt budowy Promenady Krzyckiej.

Z prawej: Monika Kozłowska-Święconek, dyrektor BZM UMW

■ Mateusz Lubański

Wrocław został nagrodzony w kategorii „Zrównoważona mobilność miasta powyżej 100 tys. mieszkańców”.

Do konkursu zgłoszono projekt budowy Promenady Krzyckiej, który od kilku lat realizowany jest na południu stolicy Dolnego Śląska. Miasto prowadzi tę inwestycję wspólnie z jego Liderką w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego – Agnieszką Duszą. Kolejne odcinki zielonej pieszo-rowerowej obwodnicy Wrocławia pojawiają się co roku. Odbierając nagrodę, Monika Kozłowska-Święconek, dyrektor BZM UMW

zwróciła uwagę na fakt, jak istotny dla zrównoważonej mobilności jest udział wrocławian w procesie inwestycyjnym, realizowany poprzez aktywny udział i wpływ na miasto w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Liderką projektu budowy Promenady Krzyckiej jest Agnieszka Dusza. – Cieszę się, że pomysł powstania Promenady Krzyckiej został doceniony przez grono ekspertów zrównoważonej mobilności – stwierdza. I dodaje: – Ścieżka ta nie jest jeszcze w całości gotowa, a już podbija serca wrocławian.

Pięć ważnych ścieżek rowerowych we Wrocławiu

Każdego roku przybywa dróg rowerowych. Zdarza się jednak, że są między nimi przerwy. Oto kilka inwestycji, które ułatwią poruszanie się po mieście na dwóch kółkach i połączą istniejące już drogi. Powstaną trzy nowe trasy dla jednoślądów, kładka pieszo-rowerowa, a jedno ważne połączenie idzie do remontu.

Michał Kurowicki

1 Kładka pieszo-rowerowa nad Ślężą

Połączy dwa wrocławskie osiedla – Muchobór Mały i Wielki. Jej budowa rozpoczęła się dwa tygodnie temu. Mostek powstanie od ul. Francuskiej. A dokładnie, jadąc rowerem lub idąc pieszo tą ulicą, znajdziemy się pomiędzy ogródkami działkowymi „Kwitnąca Dolina” i „Malinówka”. Następnie dotrzemy do Ślęzy i dzięki nowej przeprawie przejdziemy suchą stopą na drugą stronę, w kierunku ul. Trawowej. W sumie powstanie 112 m ścieżki pieszo-rowerowej o szerokości 3 m. Sama przeprawa będzie liczyć 30 m i zostanie oświetlona. Prace realizuje firma Berger Bau Polska za ok. 3,75 mln zł. Inwestycja jest współfinansowana z Polskiego Ładu. Planowane zakończenie prac to II połowa 2023 roku.

2 Rampa obok mostu Grunwaldzkiego

Od ponad miesiąca trwają prace przy budowie rampy dla pieszych i rowerzystów, która ma połączyć most Grunwaldzki z bulwarem Kaczyńskich. Wykorzystana do tego będzie istniejąca skarpa. 17 schodów przy moście, które są głównym problemem w poruszaniu się w tym miejscu, dla rowerzystów i części pieszych, pozostaną bez zmian. Budowa rampy zjazdowej,

Dla takich zapalonych rowerzystów jak Szymon Szmyt każdy nowy km trasy rowerowej to dobra wiadomość

zapewniającej połączenie bez barier architektonicznych, pomiędzy mostem Grunwaldzkim a bulwarem Kaczyńskich, to projekt z WBO. Koszt powstania nowego połączenia pieszo-rowerowego wyniesie ok. 428 tys. zł. Roboty mają potrwać do końca roku.

3 Droga rowerowa przy wyjeździe z przejścia podziemnego pod pl. Jana Pawła II

Trwają intensywne prace przy bu-

downie drogi rowerowej wzdłuż ul. Legnickiej. Chodzi o odcinek od wyjazdu z przejścia podziemnego pod pl. Jana Pawła II do ul. Rybackiej, po jego północnej stronie, tam, gdzie wcześniej stał biurowiec Cuprum. Od wielu lat po wyjeździe z podziemi rowerzysta wpadał na chodnik pełen pieszych. Można było też jechać jednoślądem po ulicy, wśród samochodów, wydzielonym pasem, ale nie było to komfortowe rozwiązanie. Dzięki

projektowi z WBO, to się zmieni. Prace nadzoruje spółka Wrocławskie Inwestycje, ich koszt to ok. milion zł. Zakończenie jeszcze w tym roku.

4 Połączenie ul. Grabiszyńskiej z placem przed Narodowym Forum Muzyki

Trwa przebudowa ul. Sądowej. Po zakończeniu prac powstanie tutaj droga dla rowerzystów. Poprowadzi od pl. Legionów do skrzy-

żowania z Podwalem i Krupniczą. Dzięki temu dojedziemy bezpiecznie rowerem z ul. Grabiszyńskiej aż do Narodowego Forum Muzyki i dalej do Rynku. Od pl. Legionów do skrzyżowania z ul. Świebodzką drogi rowerowe powstaną po obu stronach ulicy i będą dwukierunkowe. Od skrzyżowania z ul. Świebodzką do skrzyżowania z Podwalem pobiegnie jedna droga. Zostanie zbudowana po zachodniej stronie ulicy, tam gdzie stoi budynek Okręgowej Rady Adwokackiej. Budowa drogi rowerowej przy ul. Sądowej to kolejny z projektów WBO. Koszt prac wyniesie ok. 2,5 mln zł. W ramach WBO projekt uzyskał 250 tys. zł. Prace mają zakończyć się do grudnia 2022 roku.

5 Remont istniejącej drogi rowerowej na Psie Pole

Ta inwestycja dopiero się rozpocznie, ale jest wyjątkowo ważna. Chodzi o remont drogi rowerowej wzdłuż ul. Krzywoustego. To właśnie tędy przejeżdża większość rowerzystów dojeżdżających z Psiego Pola do centrum Wrocławia bądź w przeciwnym kierunku. Obecnie Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta poszukuje wykonawcy remontu wspomnianej drogi. Jego zadaniem będzie wymiana nawierzchni, regulacja krawężników i korekta oznakowania poziomego i pionowego. Jeśli uda się znaleźć wykonawcę, przebudowa rozpocznie się jeszcze w tym roku.

Autobusy pojedą szybciej przez Jagodno

Jest przetarg na budowę buspasa na Jagodno. Oprócz wydzielonego korytarza dla komunikacji miejskiej powstanie pętla autobusowa, parking typu park&ride, przejścia dla pieszych.

Janusz Krzeszowski

Wydzielona trasa będzie mierzyła 2,5 kilometra i pobiegnie od skrzyżowania ul. Bardzkiej ze Świeradowską, aż do ul. Kajdasza, gdzie powstanie pętla autobusowa. Tereny zielone zyskają nowe nasadzenia.

– Buspas będzie przebiegał w wydzielonej rezerwie terenowej między obecną jezdnią a chodnikiem.

Geometria trasy jak i pętli została zaprojektowana w sposób, który, w razie powstania w przyszłości takiej możliwości, pozwoli dodać szyny tramwajowe i trakcję tramwajową – podkreśla Bartosz Nowak z Wrocławskich Inwestycji.

W ramach inwestycji zostanie przebudowana również ul. Kajdasza, przy której powstanie pętla autobusowa i parking typu park&ride. Pętla będzie miała cztery perony i przystanek dla wysiadających. Na trasie buspasa powstanie 5 par przystanków, na każdym z nich zostaną ustawione stojaki rowerowe. Zadane miejsce na rowery powstanie również w rejonie nowej pętli. Wykonawca inwestycji bę-

dzie musiał również wybudować przejścia dla pieszych, przejazdy rowerowe i zagospodarować te-

reny zielone wzdłuż nowej trasy. Przetarg ogłosiły Wrocławskie Inwestycje. Zwycięzca postępowania

będzie miał dwa lata od momentu podpisania umowy na wykonanie zadania.

WROCLAW TV

ZOBACZ PRZEBIEG

10. WROŚnij - zasadź drzewo z dzieckiem

Jerzmanowo-Jarnołów-Strachowice-Osiniec - na tym osiedlu, a konkretnie na działce przy ul. Rdestowej (od skrzyżowania z ul. Brzezińskiego w kierunku ul. Jerzmanowskiej) zostanie zasadzonych 300 nowych drzew. Akcję zaplanowano na sobotę 22.10. Przeznaczona jest dla rodzin najmłodszych wrocławian (roczniki 2021 i 2022), które nowymi drzewkami uhonorują pojawienie się na świecie ich dziecka. Wydarzenie organizują Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego i Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu, a partnerem jest MPK Wrocław. W planach jest piknik, gry i zabawy, a także wspólne ognisko. Zapisy na: www.wcrs.pl.

Fundusz Osiedlowy - nabór wydłużony

Termin końcowy naboru wniosków do II edycji Funduszu Osiedlowego został przesunięty na 20.01.2023. Wnioski złożone przez rady osiedli między 1.10.2022 a 20.01.2023 będą kierowane do oceny formalnej i merytorycznej. Fundusz Osiedlowy powstał jako narzędzie działania na osiedlach poprzez inwestycje służące mieszkańcom w podnoszeniu jakości życia w miejscu ich zamieszkiwania.

Dzień Działkowca na Gajowicach

Zarząd ROD Gajowice serdecznie zaprasza swoich działkowców na spotkanie towarzyskie. W programie wspólna biesiada przy kiełbaskach, słodyczach, napojach i muzyce, zabawa dla dzieci. - Jak co roku, prosimy o przynoszenie ciast własnego wypieku, które będą serwowane na stoły biesiadne - proszą organizatorzy. I radzą: najlepiej pojawić się już na początku imprezy, bowiem kiełbaski i napoje będą wydawane do godz. 14. Czas i miejsce wydarzenia: sobota, 8 października, od godz. 11, ROD Gajowice, ul. Stalowa b/n.

KLECZKÓW

Kawałek Amsterdamu: nowe osiedle City Port

Oto inwestycja, dzięki której powstanie wielkie osiedle mieszkaniowe z parkiem, bulwarami i mariną.

Jarek Ratajczak

Wrocławską pracownię projektową BCM Architekci Sp. z o.o. opracowała masterplan dla terenu portu miejskiego przy ul. Kleczkowskiej, na którym ma powstać City Port. Koncepcję rewitalizacji przygotowano na zlecenie właściciela tego terenu - Fermy Drobiu Woźniak i ATC Development.

Poprzemysłowy teren zmieni się w nowoczesne, zielone osiedle nad Odrą z mariną, parkiem, restauracjami, bulwarami, szkołą i przedszkolem. Te plany pokazują, że inwestor chce wykorzystać nabrzeża tak, jak to się robi w Amsterdamie czy Hamburgu.

City Port ma powstać na terenie 35 ha i ze względu na wielkość to długofalowa inwestycja.

Zachowane zostaną obiekty zabytkowe w postaci suwni-

Tak za kilka lat ma wyglądać teren portu miejskiego przy ul. Kleczkowskiej - już jako City Port

cy bramowej i żurawia, zwanego potocznie Kogutem. Są świadectwem historii portu, a po przebudowie będą stanowić dodatkową atrakcję. - Nowa zabudowa będzie stano-

wić oprawę dla obiektów i budynków historycznych - zapowiada Zuzanna Bińczyk, prezes spółki BCM Architekci. W City Port powstanie ok. 20 budynków mieszkalnych i kilka usługowych,

głównie 6-8-kondygnacyjnych. Na nowym osiedlu przewidziano zespół szkolno-przedszkolny wraz z zespołem boisk. W planach jest także przystanek tramwaju wodnego.

BOREK

Narysuj, wyklej, wylep - jak widzisz te budynki?

Architektura Borka wczoraj i dziś - tak się nazywa konkurs plastyczny, w którym mieszkańcy osiedla mogą pokazać, jak ono wygląda w ich oczach. Swoją pracę można dostarczyć do końca października. Być może uświetni wystawę na 125-lecie osiedla.

Anna Aleksandrowicz

Wieża Ciśnień z al. Wiśniowej? Pałacyk przy al. Hallera 6-8? Który budynek jest według Was najbardziej charakterystyczny dla osiedla Borek? Albo przez Was ulubiony? Wyraźcie to sztuką.

W konkursie plastycznym ogłoszonym przez Radę Osiedla Borek mogą wziąć udział uczniowie szkół i przedszkoli znajdujących się na tym osiedlu, a także młodzież i dorośli mieszkający na nim od urodzenia albo dopiero co. Jury będzie oceniało prace w podziale na kategorie wiekowe:

0-8 lat, 9-16 lat, 17-100+ lat. - Zadaniem konkursowym jest przygotowanie pracy plastycznej w dowolnej

my porównywać je z historycznymi miejscami. Format prac płaskich: maksymalnie A3, format prac prze-

218. Do konkursu można zgłaszać tylko prace wcześniej nieopublikowane. Uczestnik może dostarczyć wię-

technice, która ukazywałaby wybrany budynek lub założenie urbanistyczne z osiedla Borek we Wrocławiu - tłumaczy Karolina Gabryjańczyk z Rady Osiedla Borek. - Na wystawie będzie-

strzeżonych: maksymalnie 50 cm najdłuższego z boków. Prace należy złożyć z fotografią (10x15 cm) przedstawionego obiektu/założenia w siedzibie Rady Osiedla Borek przy ul. Powstańców Śl. 210-

cej niż jedną pracę konkursową, ale zostanie nagrodzony tylko raz.

➤ Cały regulamin znajdziecie na stronie: wroc.city/125latBorekRegulamin

Akademik, mieszkanie czy depot – gdzie zamieszkać

Nowy rok akademicki już trwa, a Ty wciąż nie masz zaklepanego pokoju we Wrocławiu? Musisz się pospieszyć. Zobacz, jakie są opcje dla studenta – gdzie i za ile szukać w mieście lokum, czy są jeszcze miejsca w akademikach, co z mieszkaniami, a może wybrać depot. Nie wiesz, co to takiego? Wyjaśniamy.

■ Mirka Kuczkowska

Politechnika Wrocławska dysponuje ok. 3 tys. miejsc w 5 akademikach (łącznie z nieczynnym teraz T-16 przy ul. Wittiga). Uniwersytet Wrocławski ma 2 tys. miejsc w 4 akademikach. Uniwersytet Ekonomiczny w dwóch domach studenckich – Ślężaku przy ul. Ślężnej i Przegubowcu przy ul. Kamiennej – ma 942 miejsca. Problem w tym, że aby je zdobyć, wniosek należy wypełnić już w czerwcu. I co teraz?

Może akademik...

W październiku można liczyć na drugi nabór. Na PWr takich informacji można szukać po 6.10 na stronie internetowej Działu Domów Studenckich (wroc.city/prwAkademiki), na UWr – po 10.10 na stronie głównej uniwersytetu (uwr.edu.pl). W obu przypadkach należy złożyć wniosek. Inaczej jest na Uniwersytecie Ekonomicznym. Informacji o przyjęciu do akademika mogą się spodziewać tylko ci, którzy są na liście rezerwowej.

Ceny w akademikach wahają się od 585 zł w 2-osobowym pokoju w Parawanowcu przy ul. Grunwaldzkiej do 1251 zł w jednoosobowym

pokojem w Ołówku (UWr). Z kolei PWr ustaliła w tym roku ceny na poziomie od 500 zł za miejsce w pokoju trzyosobowym do 900 zł za pokój jednoosobowy. A Uniwersytet Ekonomiczny liczy sobie za wyremontowany pokój jednoosobowy w Ślężaku 1000 zł, a za niewyremontowany 700 zł.

Co to ten depot?

To prywatny dom dla studentów. W ich ofercie zazwyczaj są pokoje jedno- i dwuosobowe. Ceny wahają się w zależności od standardu i lokalizacji. Za pokój ze wspólną łazienką i kuchnią w depocie przy ul. Sołtysowickiej zapłacimy ok. 650 zł, plus 200 zł opłat. Pokój jednoosobowy z aneksem kuchennym i prysznicem przy ul. Robotniczej to już koszt rzędu 1765 zł plus ok. 180 zł. Umowa podpisywana jest na rok z góry, ale miejsc na chwilę obecną już praktycznie nie ma.

Mieszkanie po studencku

Dla spóźnialskich zostaje wynajem – łóżka, pokoju lub całego mieszkania ze znajomymi. Ale to kosztuje. Kawalerka na Pilczycach (24 mkw.) to ok. 1700 zł plus 400 zł

Lilia, Hubert i Sandra mieszkają w akademiku Uniwersytetu Przyrodniczego Labirynt przy ul. Sopockiej

czynszu, wyremontowana kawalerka na Sępólnie – ok. 2400 zł plus 200 zł czynszu (20 mkw.), a na Krzykach – 2700 zł (29 mkw.) plus 600 zł opłat. Taniej wychodzi wynajęcie mieszkania dwu- i wielopokojowego. Oczywiście lokalizacje blisko centrum i uczelni są droższe, a te na obrzeżach miasta – tańsze. Dwupokojowe mieszka-

nie na Psim Polu kosztuje 2600 zł plus 450 zł opłat, a na Maślicach 2200 zł plus 710 zł opłat.

Przed wynajęciem warto jednak uważnie przeczytać ogłoszenie, a później umowę. W przypadku kawalerek w niektórych ogłoszeniach właściciel wyraźnie zaznacza, czy oferta jest dla jednej,

czy dla dwóch osób. Zastrzeżenie o liczbie osób w mieszkaniu może również znaleźć się w umowie. A naruszenie jej zapisów, może skutkować koniecznością szukania nowego lokum.

➤ Więcej na wroc.city/StudenckieLokum

Tu dobrze i tanio zjesz. Nie tylko bary mleczne

W Misiu stawiają na klasykę, w Restauracji Plastycznej – na różnorodność, a w Strefie Kultury Studenckiej – na uczelniany klimat. Jeść trzeba, tylko gdzie? Sprawdź na naszej liście.

■ Mirka Kuczkowska

1. Bar Witek przy ul. Wita Stwosza 40/1a słynie z tostów. Tradycyjnego zjesz za 13 zł, z szynką za 15 zł, a zapiekankę za 11,50 zł.

2. Bar Lepione przy ul. Kuźnicznej 42 (w budynku Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UWr) też ma przystępne ceny i dużą salę. To bar samoobsługowy z jedzeniem na wagę (5,69 zł za 100 g). Ma rabaty dla studentów.

3. Restauracja Plastyczna działa przy ul. Joliot-Curie 15 (w Instytucie Informatyki UWr). Tu ceny są wyższe, np. za pierogi zapłacisz od 16 do 21 zł w zależności od farszu.

4. Bar Jacek i Agatka w nowej odsłonie otworzył się przy ul. Wita Stwosza 28. Na śniadanie zjesz tu np. dwa jajka sadzone z boczkiem i warzywami (6,39 zł), a na obiad barszcz biały z kiełbasą i jajkiem (6,44 zł).

5. Bar Mleczny Miś przy ul. Kuźnicznej poznasz po długiej kolejce, która wychodzi na chodnik. Gdy ją zobaczysz, nie rezygnuj. Szybko się zmniejsza. Jajecznicę zjesz tu za 2,74 zł, a pomidorową z makaronem za 2,53 zł.

6. Bar Mleczny Mewa przy ul. Drobnera szczególnie jest znany z pierogów. Ceny ma podobne jak Miś. Oba bary czynne są od pon. do sb.

7. Jak u Mamy to bar na Nadodrze przy ul. św. Wincentego 11. Czynny jest nawet w niedzielę. W menu: zupa pieczarkowa z makaronem (9,40 zł), pierogi ruskie (7 sztuk 14,50 zł), naleśniki z dżemem, nutellą lub serem (3 sztuki 13,50 zł).

8. Stołówka studencka w Strefie Kultury Studenckiej Politechniki Wrocławskiej przy ul. Hone-Wrońskiego 10 (bud. C-18) otwarta jest w dni powszednie w godz. 10.45–16 (kawiarnia od godz. 8). Menu zmienia się każdego dnia i jest dostępne na stronie sks.pwr.edu.pl/menu.

➤ Więcej na wroc.city/StudenciJedzenie

W barze przy ulicy Kazimierza Wielkiego 17 Alona wybrała pierogi

WROCŁAW DLA STUDENTA – STYPENDIA I PROGRAMY NA START I DALEJ

Studenci już odśpiewali „Gaudeamus igitur”, co oznacza, że oficjalnie rozpoczął się rok akademicki 2022/2023. Na 30 uczelniach publicznych i niepublicznych naukę rozpoczęło niemal 107 tys. studentów. To ogromny potencjał naukowy i intelektualny, który wspiera Wrocławskie Centrum Akademickie (WCA).

■ Mirka Kuczkowska

Głównym obszarem działań WCA jest rozwój projektów wspierających naukowe talenty. Do najważniejszych należą:

■ **Studencki Program Stypendialny** dla studentów i doktorantów wrocławskich uczelni;

■ **Wrocławska Magnolia**, nagroda przyznawana magistrantom, którzy w pracy dyplomowej poruszają zagadnienia związane z poprawą jakości życia wrocławian (nabór prac do 30 kwietnia);

■ **Akademia Młodych Uczonych i Artystów**, grupa umożliwiająca wymianę intelektualną dla naukowców i artystów związanych z dolnośląskimi uczelniami wyższymi.

Jakie stypendium?

WCA ma stypendia dla: laureatów olimpiad przedmiotowych i konkursów, studentów wyjeżdżających na studia za granicę i doktorantów. W związku z sytuacją na Ukrainie uchwalono też stypendium solidarnościowe. Przystępuje ono studentom i doktorantom studiującym na wrocławskich uczelniach publicznych i niepublicznych, którzy angażują się w działania na rzecz wolności obywatelskich oraz przemian demokratycznych w Europie i na świecie. Mogą się o nie ubiegać zarówno cudzoziemcy, jak i studenci z Polski. Laureat może je pobierać jeden raz w czasie trwania studiów przez okres nie dłuższy niż 9 miesięcy.

Nabór na stypendia dla doktorantów odbywa się latem (od 1 czerwca do 31 sierpnia). W zeszłym roku otrzymał je Bartosz Uniejewski, obecnie student IV roku Szkoły Doktorskiej Politechniki Wrocławskiej na Wydziale Zarządzania.

1 października w Auli Leopoldina na UWr odbyła się uroczysta immatrykulacja studentów I roku wszystkich uczelni wyższych. Na zdjęciu rektor UE prof. Andrzej Kaleta, i prof. Krystian Kiełb, rektor Akademii Muzycznej

Za badania związane z prognozowaniem cen rynkowych energii elektrycznej na To-

107 tys.
studentów
we Wrocławiu

warowej Giełdzie Energii przyznano mu stypendium im. Jana Mozrzymasa w zakresie nauk interdyscyplinarnych. – Swoje badania prowadzę pod okiem prof. Aleksandra Werona – mówi Bartosz Uniejewski. W moim przypadku spodobało się przede

wszystkim to, że moje badania łączą podejście matematyczne – bo buduję modele statystyczne – z nauką o zarządzaniu w biznesie. Ta interdyscyplinarność była dużym atutem.

Bartosz Uniejewski przez 9 miesięcy otrzymywał stypendium w wysokości 2 tys. zł. – Na szczęście nie musiałem tych pieniędzy przeznaczać na rozwój, ponieważ na politechnice mam dostęp do wielu narzędzi. Stypendium przeznaczyłem na codzienne wydatki. Było mi po prostu lżej, niż gdybym nie miał stypendium – przyznaje.

Granty dla aktywnych

Z myślą o członkach kół naukowych, organizacji i grup studen-

30

uczelni
publicznych
i niepublicznych

kich powstał Fundusz Aktywności Studenckiej (FAST). Jego całkowita wartość to ponad 150 tys. zł.

Tematyka projektu jest dowolna, jednak w związku z ustanowieniem roku 2022 Wrocławskim Rokiem Dobrych Relacji – Przeciw Samotności miasto wskazało kategorię specjalną projektów, które mogą liczyć na odrębne dofinansowanie. Były to samotność i osamotnienie. Łącznie na ten cel przeznaczono 30 tys. zł. Komisja ocenia nie tylko treść projektu i efekt, który ma osiągnąć, ale i wpływ na świadomość studentów w zakresie przedsiębiorczości i kreatywności oraz gotowości do podzielenia się rezultatami z mieszkańcami Wrocławia.

W zeszłym roku grant otrzymała m.in. Studenckie Koło Naukowe Psychiatrii, które realizuje projekt „Nie” samotni w tłumie. W jego ramach planowane są spotkania edukacyjne oraz badawcze poruszające problem osamotnienia i jego wpływu na zdrowie.

Magisterka dla Wrocławia

Wrocław nagradza też studentów, którzy w swojej pracy magisterskiej pochylają się nad poprawą jakości życia we Wrocławiu. Do projektu Magnolia warto zgłaszać prace poruszające zagadnienia: ochrony środowiska naturalnego, zdrowia, zagospodarowania terenów zielonych, które zosta-

20

partnerstw
w ramach najnowszej
edycji programu
MOZART

ły obronione w poprzednim roku akademickim na co najmniej ocenę dobrą. Oznacza to, że wszyscy kandydaci mają szansę zdobyć nawet 10 tys. zł. Aby zgłosić swoją pracę, należy zwrócić się do pełnomocnika do spraw konkursu powołanego przez rektora danej uczelni.

Inżynier łączy siły z malarzem

Celem Akademii Młodych i Uczonych jest wspieranie wymiany intelektualnej między młodymi naukowcami i artystami.

Członkiem akademii może stać się naukowiec, który nie przekroczył 35. roku życia i związany jest ze środowiskiem akademickim instytucji badawczych i uczelni. Aby dołączyć, należy wypełnić i przesłać formularz aplikacyjny dostępny na stronie wca.wroc.pl. Kadencja trwa 5 lat.

Członkowie AMUiA uczestniczą w spotkaniach seminaryjnych, organizują otwarte wykłady, inicjują projekty badawcze i popularyzujące wiedzę. Przykładem takich działań jest projekt „Porządne myślenie”, które kształtowało umiejętność krytycznego myślenia u dzieci.

➤ Więcej na www.wroclaw.pl/akademicki-wroclaw

MOZART łączy studentów z biznesem

Aktywne i różnorodne środowisko akademickie Wrocławia jest wartością dla rynku pracy i rozwijającego się biznesu. WCA prowadzi Miejski Program Wspierania Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki MOZART. W jego ramach Wrocław finansuje 32 godziny miesięcznie pracy badawczej naukowca na rzecz przedsiębiorcy, który zatrudnia pracowników na terenie Wrocławia. Wynikiem współpracy są nowe rozwiązania, produkty albo usługi w różnych dziedzinach, np. komunikacji, biotechnologii, medycyny, budownictwie, informatyce i wiele innych.

Z efektów współpracy mają skorzystać wrocławianie. Na przykład w ramach III edycji programu prof. Aneta Wydyło z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Etno Cafe wspólnie opracowali recepturę Cold Brew Coffee. Butelkowana kawa powstaje w wyniku wielogodzinnej maceracji zmielonych ziaren. Napój ma wyższą zawartość kofeiny niż inne energetyki oraz niższą kwasowość niż tradycyjna kawa.

Wrocławskie Centrum Akademickie

Wrocławskie Centrum Akademickie działa w ramach Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi Urzędu Miejskiego Wrocławia. Jednostka powstała, aby być łącznikiem między samorządem i środowiskiem akademickim. W ramach działalności WCA:

- prowadzi miejski program stypendialny dla wrocławskich studentów i doktorantów;
- wspiera współpracę między środowiskiem naukowym a biznesem;
- prowadzi projekty rozwijające przedsiębiorczość akademicką oraz wspierające proces umiędzynarodowienia;
- doradza środowisku akademickiemu w zakresie integracji i zaangażowania we współpracę z biznesem;
- zbiera i porządkuje wiedzę o rozwoju środowiska akademickiego.

➤ Więcej informacji na temat programów WCA i terminów składania wniosków na stronie wca.wroc.pl

Po spotkaniu w auli chóry uczelniane, wykładowcy i studenci odśpiewali na Ryнку „Gaudeamus igitur”

Młodości! Ty musisz wyszaleć się. Pytanie: gdzie?

Gdzie potać się, gdzie pograć w planszówki, spotkać się ze znajomymi lub rozwijać hobby? Poniżej znajdziesz miejsca warte odwiedzenia. Są te kultowe, jak Wyspa Słodowa czy pasaż Niepolda, modne kluby, knajpy i kawiarnie. Oprócz tego coś dla ciała, np. siłownie czy dla ducha: centra sztuki i duszpasterstwa.

I Mirka Kuczowska

Kluby studenckie

- Klub Studencki Bajer, ul. Wittiga 6
- Strefa Kultury Studenckiej na Politechnice Wrocławskiej, Hoene-Wrońskiego 10

Wolontariat

- Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, pl. Dominikański 6
- Wrocławskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych SEKTOR 3, Legnicka 65

Kultura

- Centrum Kultury Akademickiej i Inicjatyw Lokalnych Czasoprzestrzeń, Tramwajowa 1-3
- Miejskie Ośrodki Kultury, wroc.city/OsrodkiKultury
- Stara Piekarnia, Krzywoustego 310a
- Krzywy Komin Centrum Rozwoju Zawodowego, Dubois 33-35a
- Browar Mieszkański, Hubska 44-48
- Dolnośląskie Centrum Filmowe, Piłsudskiego 64a

Na stadionie Tarczyński Arena możesz kibicować piłkarskiemu Śląskowi – ceny biletów zaczynają się od 20 zł. Więcej na bilety. slaskwroclaw.pl

Duszpasterstwa akademickie

- Duszpasterstwo Akademickie Dominik, pl. Dominikański 2
- Maciejówka – Centralny Ośrodek Duszpasterstwa Akademickiego, plac Nankiera 17a
- Duszpasterstwo Akademickie Wawrzyny, Bujwida 51

Dyskoteki, kluby, puby

- Miraż, Słubicka 18
  - Kręgielnia Sky Bowling Wrocław, Powstańców Śląskich 95
  - Awaria Prądu – kawiarnia z planszówkami, Szczytnicka 28
  - Ósmesmake Kawiarnia i Pub, Ruska 36
  - Transformator, Tęczowa 57G
  - Klub Światła, św. Mikołaja 11
  - Pasaż Niepolda, Ruska 51
  - Puby i kawiarnie pod nasypem, Bogusławskiego
  - Wyspa Tamka 2
  - Wyspa Słodowa
  - Bulwar Xawerego Dunikowskiego
- Więcej na wroc.city/StudentZabawa

- Muzeum Miejskie Wrocławia, muzeum.miejskie.wroclaw.pl

- Centrum Historii Zajezdnia, Grabiszyńska 184

- Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia, Księcia

Witolda 62-70

- Café księgarnia Tajne Komplet, Przejście Garncarskie

Sport

- Aquapark Wrocław, ul. Borowska 99

- Aquapark Brochów, ul. Polna 10

- Wrocławskie Centrum Treningowe Spartan, spartan.wroc.pl (zobacz specjalną ofertę dla studentów: siłownia 79 zł za karnet, basen 19 zł za pojedyncze wejście)

Jak tanio, szybko i wygodnie jeździć po mieście

Żeby sprawniej poruszać się po mieście, warto wyrobić URBANCARD

Ponad 100 tys. studentów przyjedzie studiować w stolicy Dolnego Śląska. Oznacza to większy ruch na ulicach. Co studenci powinni wiedzieć, aby sprawnie podróżować po Wrocławiu?

I Mirka Kuczowska

Po mieście jeżdżą autobusy dzienne: pospieszne, oznaczone czerwonymi literami, i zwykłe, których numery zaczynają się od cyfr 1XX lub 3XX. Ich kursy zaczynają się po godz. 4, a kończą przed godz. 24. W dzień kursują też tramwaje. Autobusowe linie nocne ruszają tuż przed godz. 24, ich numer zaczyna się od cyfry 2XX. W granicach miasta możesz poruszać się również liniami podmiejskimi (zaczynają się od cyfry 9XX). Wszystko w cenie jednorazowego biletu ulgowego za 2,30 zł.

Papierowe bilety jednorazowe i czasowe można kupić w biletomatach, Biurach Obsługi Klienta

URBANCARD i wybranych kioskach. Są ważne od momentu skasowania. Elektroniczne bilety jednorazowe i czasowe kodowane są na karcie bankomatowej podczas zakupu w kasowniku w autobusie czy tramwaju.

Elektroniczne bilety okresowe i imienne kodowane są na Wrocławskiej Karcie Miejskiej URBANCARD. Aby dostać kartę, należy złożyć wniosek online lub osobiście w Biurze Obsługi Klienta URBANCARD ([sprawdź na urbancard.pl](http://urbancard.pl)). Jeśli rozliczasz się we Wrocławiu, w programie Nasz Wrocław (www.wroclaw.pl/naszwroclaw) masz tańsze bilety. Bilet możesz też zakodować na Elektronicznej Legitymacji Studenta w jednym z Biur

Obsługi Studenta (czynne do 15.11) przy: ul. Bujwida 25 (między Kredką i Ołówkiem), pl. Grunwaldzkim 24 (budynek Melioracji C2), ul. Wybrzeże Wyspiańskiego 27 (budynki A-01).

Na uczelnii dotrzesz też rowerem miejskim (www.wroclawskirover.pl). Pobierz aplikację i jeźdź – pierwsze 20 min za darmo! A także na hulajnogach elektrycznych. W granicach miasta jeżdżą też pociągi Kolei Dolnośląskich i Przewozów Regionalnych. Bilety kupisz na stacjach lub u konduktora zgodnie z cennikiem poszczególnych przewoźników.

➤ Więcej na wroc.city/StudentKomunikacja

PARK BISKUPIŃSKI

Nazywał się Nadodrzański, powstał dzięki LOP-owi

Jeśli zdarza się wam czasami powątpiewać w hart ducha i pracowitość wrocławian, odwiedźcie jak najczęściej park Biskupiński, inaczej zwany Nadodrzańskim. Ten piękny, i spory, teren, położony tuż nad Odrą, jest właśnie efektem wspólnego wysiłku mieszkańców miasta. Co warto zobaczyć w tej okolicy?

Emilia Iwanicka-Pałka

Park Biskupiński to blisko 10-hektarowy obszar, który ciągnie się wzdłuż grobli Szczytnicko-Bartoszewickiej. Od północy graniczy z ulicami Braci Gierymskich i S. Noakowskiego, a od zachodu z ul. J. Malczewskiego oraz ogródkami działkowymi. Jeśli więc zdarzyło się wam spacerować wałami nad Odrą od zoo do Wyspy Opatowskiej, po lewej stronie mijaliście właśnie park Biskupiński, zwany również Nadodrzańskim.

Ponieważ znajduje się on w naturalnym obniżeniu doliny Odry, w trakcie spaceru czy przejażdżki rowerem można go zwyczajnie przeoczyć. Dlatego pamiętajcie, aby podczas kolejnej wycieczki zejść z wałów w stronę Biskupina i poznać ten teren nieco bliżej. Jeśli chcecie dojechać tam komunikacją miejską, wystarczy wybrać tramwaj linii 1, 2, 4 lub 10 i wysiąść na pętli Biskupin. Po kilkuminutowym spacerze spokojnymi uliczkami dotrzecie do parku.

Część wschodnia parku Biskupińskiego powstała około 1930 r., a zachodnia kilka lat później. Jednak współczesny wygląd parku w dużej mierze jest efektem prac społecznych z lat 70. ubiegłego wieku. Przy wejściu od strony ul. W. Wojtkiewicza zobaczycie kamień upamiętniający te wydarzenia. Widnieje na nim następujący napis: Park Nadodrzański. Zagospodarowany przy udziale czynów społecz-

W parku szczęśliwe będą dzieciaki, bo mają do wyboru dwa place zabaw – dla mniejszych i większych. W niedzielę przez park przebiegają zaprzęgi Watahy Domowych Wilków

nych młodzieży dzielnicy. Główny wykonawca – Liga Ochrony Przyrody. Wrocław – 1978 r.

Oto, na co warto zwrócić uwagę, odwiedzając park Biskupiński.

1 Rozległe polany

Park Biskupiński to ciąg wąskich, połączonych ze sobą polan, obsadzonych pasem zagajników i oddzielonych od grobli szpalerem starszych drzew.

Taki układ sprawia, że teren ten jest idealnym miejscem na piknik w gronie rodziny lub przyjaciół. Możecie się tam wybrać także na towarzyski turniej badmintona czy frisbee.

2 Place zabaw i boiska

Na dzieci czekają dwa place zabaw: w zachodniej części mniejszy, raczej dla maluchów, a we wschodniej – nieco większy – ze zjeżdżalniami i torem przeszkód. Park ma też sporo ciekawych propozycji dla starszych wielbicieli aktywności na świeżym powietrzu.

Znajdziecie tam korty tenisowe, boiska do koszykówki i piłki nożnej, bardzo lubianą m.in.

lasu w postaci starych, okazałych drzew. Większość z nich to dęby (szypułkowe i czerwone). Odwiedzając park, koniecznie przejdźcie się wejściową aleją dębową od ul. W. Wojtkie-

przez biegaczy ścieżkę zdrowia oraz siłownię z wyposażeniem przystosowanym do kalisteniki, czyli ćwiczeń, w których wykorzystuje się masę własnego ciała (podciąganie, pompki).

3 Piękne, stare dęby

W parku można znaleźć jeszcze pozostałości dawnego

wicza. Rozejrzyjcie się także uważnie w pobliżu polany do koszykówki, ponieważ otaczają ją stare, rozłożyste drzewa. W parku znajdziecie też m.in. graby i klony, które jesienią olśniewają kolorami. Polecamy przekonać się na własne oczy!

”

Barbara Dolecka-Kiezik,
prezes stowarzyszenia Wataha
Domowych Wilków

W każdy weekend w parku Biskupińskim pojawiają się zaprzęgi Watahy Domowych Wilków, bo park ten znajduje się na stałej trasie naszego treningu. Bierze w nim zwykle udział ok. 20-30 psów z całego Wrocławia. Wśród nich mamy z 10 starsuszków. Jedne dopinane są do trójkołowych wózków (zimą do sań), inne biegają przy rowerach – każda grupa swoim tempem. Nie sposób nas nie zauważyć, bo nosimy kamizelki odblaskowe i kaski. Jeśli ktoś chce zobaczyć, jak urokliwie wyglądają nasze husky, malamuty i tajki, powinien wybrać się na spacer do parku ok. godz. 10 rano w niedzielę.

Jak uczyć się, by sprostać wyzwaniom przyszłości?

Świat zmienia się w takim tempie i pod tyloma względami, że nie wiemy jeszcze, czym i w jaki sposób będą w przyszłości zajmować się zawodowo nasze dzieci. Jakie kompetencje warto rozwijać u uczniów i studentów, by poradzić sobie z wyzwaniami, których jeszcze nie potrafimy przewidzieć?

Redakcja

Po wakacjach zostały już tylko wspomnienia: przed miesiącem nowy rok szkolny rozpoczęło 4,6 mln polskich uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, teraz za naukę zabierają się studenci (w czołówce rankingu miast według całkowitej liczby studentów jest aż 11 na 12 miast Unii Metropolii Polskich). Czego powinni nauczyć się młodzi ludzie, by przygotować się do życia w błyskawicznie zmieniającej się rzeczywistości?

Czas spędzony w murach szkolnych i uczelnianych z pewnością można wykorzystać ze znacznie większym pożytkiem niż ma to miejsce dotychczas – czytamy w raporcie „Poza horyzont – Kurs na edukację. Przyszłość systemu rozwoju kompetencji w Polsce”. Głównym problemem systemu edukacji jest zdaniem autorów raportu jego niezamierzone, lecz utrwalone prowokowanie bierności uczniów, mimowolne odbieranie im inicjatywy i ciekawości świata czy niesprzyjanie otwieraniu się na przyszłość. I chociaż nie wszędzie tak się dzieje, problem nieprzygotowania do wyzwań przyszłości jest realny – edukacja niejako „wypada z gry o przyszłość”.

Potrzebna zmiana. Ale jaka?

Szkoły i uczelnie powinny się więc zmienić. W jaki sposób? Skoro nie jesteśmy jasnowidzami i nie potrafimy przewidzieć, jak będzie wyglądał świat za 10, 20 czy 30 lat – jakie technologie staną się wszechobecne, jakie zawody znikną, a jakie powstaną, jakie zagrożenia i wyzwania staną się codziennością, czego będą oczekiwać pracodawcy, w jakich warunkach będzie trzeba pracować

W dziecku należy zaszczepić chęć uczenia się i nieustannego dbania o samorozwój, by poradzić sobie z wyzwaniami przyszłości

– najsensowniejszą rzeczą, którą według znawców problemu możemy teraz zrobić, jest nauczenie młodych ludzi, jak szybko i sprawnie uczyć się nowych rzeczy, gdy zajdzie taka potrzeba. A to oznacza, że ludzi od najmłodszych lat należy przygotowywać do uczenia się przez całe życie i rozwijania przydatnych do tego umiejętności.

Kompetencje przyszłości

Wśród kompetencji, które będą najważniejsze w przyszłości, autorki pracy zatytułowanej „Kompetencje przyszłości. Jak je kształtować w elastycznym ekosystemie edukacyjnym” wymieniają te, które w czasach błyskawicznie pojawiających się coraz to nowych technologii odróżniają pracę człowieka od pracy systemów informatycznych, robotów czy sztucznej inteligencji. Zostały nazwane kompetencjami przyszłości, bo właśnie w tych obszarach człowiek będzie trudny do zastąpienia.

Autorzy różnych opracowań opisują je i dzielą na kategorie w różny sposób. We wspomnianym raporcie „Poza horyzont” zrobiono to tak:

- umiejętności podstawowe, a więc te, bez których nie ma mowy o dalszej nauce czy w ogóle rozumieniu świata: czytanie, pisanie, liczenie, umiejętności związane z kom-

puterami, pisanie życiorysu, autoprezentacja, zarządzanie czasem, profesjonalizm, przestrzeganie etykiety i norm społecznych

- umiejętności miękkie, a więc cechy osobiste, umiejętności społeczne i zdolności komunikacyjne: komunikowanie się, krytyczne myślenie, myślenie twórcze, umiejętność współpracy, zdolność adaptacji, inicjatywa, przywództwo, społeczne uczenie się emocji, praca zespołowa, wiara w siebie, empatia, nastawienie na rozwój, świadomość kulturowa
- umiejętności techniczne, a więc wiedza dotycząca wyspecjalizowanych zadań i zdolność ich wykonywania, np. programowanie, zarządzanie projektami, zarządzanie finansami, funkcje mechaniczne, zadania naukowe, umiejętności technologiczne i inne umiejętności zawodowe
- przedsiębiorczość, a więc wiedza i umiejętności, pozwalające osiągnąć sukces: inicjatywa, innowacyjność, pracowitość, odporność na przeciwności, pomysłowość, ciekawość,

optymizm, podejmowanie ryzyka, odwaga.

Przypomnijmy: kluczową sprawą jest umiejętność uczenia się przez całe życie, nieustanne dbanie o swój rozwój, także po zakończeniu formalnej edukacji. Jakimi metodami można tego wszystkiego się nauczyć? Np. proponując uczniom i studentom pracę w zespołach i na projektach, umożliwiając im wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności w praktyce. Chodzi o to, by młodzi ludzie mieli możliwość uczenia się przez doświadczanie, zaprzękali w to swoją ciekawość i emocje, mogli eksperymentować, popełniać błędy i wyciągać z nich wnioski, a przy tym w pełni angażowali się w to, co robią i chłonili wiedzę nie tylko w szkolnych czy uczelnianych ławach. Dlaczego to takie ważne? Bo, jak piszą autorzy raportu, mózg uczy się najlepiej w stanie ekscytacji, którego warunkiem jest m.in. uczenie się tego, co interesujące dla danej osoby (nie tego, co obiektywnie ważne czy słuszne).

Co radzą eksperci?

Nad tym, jak rozwijać w uczniach i studentach kompetencje przyszłości i jak zmienić szkoły i uczelnie, by były w stanie to robić, głowią się naukowcy i eksperci z różnych dziedzin. Wśród niedawnych publikacji na ten te-

mat znalazły się m.in. rekomendacje i wnioski wieńczące projekt „Szkoła dla innowatora”, wydane pod tytułem „Jak zorganizować system edukacji, by kształcić w nim kompetencje przyszłości”.

Pośród rekomendacji omówionych w tym opracowaniu znalazły się m.in. takie: ustalenie wąskiego katalogu kompetencji, na których skupi się system edukacji (w pilotażowym programie „Szkoła dla innowatora” skupiono się nad rozwijaniem takich kompetencji jak: rozwiązywanie problemów, umiejętność współpracy, liderstwo, samodzielność myślenia, zarządzanie sobą), uelastycznienie ramowych planów nauczania, wspieranie szkół we wprowadzaniu innowacji i eksperymentów, zwiększenie zakresu współpracy szkół z ich bezpośrednim otoczeniem i wyprowadzenie części procesów edukacyjnych poza szkołę, w tym upowszechnienie wolontariatu, realizowanie projektów badawczych i społecznych, zadania interdyscyplinarne realizowane lokalnie.

Pomysłów, jak zmienić szkoły i uczelnie, jest wiele, ścierają się najróżniejsze koncepcje, ale jednego możemy być pewni: skoro świat zmienia się tak szybko, nadmierne przywiązywanie się do przeszłości i uczenie się według dawnych wzorców na pewno się nie sprawdzi. Bądźmy gotowi na nowe!

Tu Szoku: nie ma lepszego od Śląska kochanego!

Konrad Szokalski, ksywa Szoku, prowadzi doping na meczach koszykarzy Śląska Wrocław. Nie wiecie, dlaczego we Wrocławiu na meczach Śląska woła się do sędziego: Oddaj gwizdek!, jak powstała słynna piosenka: Do kosza leci piłka, patrzę na nią cały czas, albo, ile osób chodziło dopingować Śląsk jeszcze kilka lat temu. Przeczytajcie.

Michał Kurowicki

Jest połowa września. Poniedziałek. Zimno, leje, dmucha. Ogólnie to chce się nic. Ale idę na rozmowę z Szokiem. Będziemy rozmawiać o tym, co najbardziej kochamy, o dopingowaniu najwspanialszemu klubowi na świecie, o miłości do Śląska Wrocław... I od razu chce się żyć!

Na torebce zapisane słowa

Czeka na mnie w piekarni Irma w Hali Targowej. Tam pracuje. Na razie nie może rozmawiać, bo obsługuje za ladą. Właśnie sprzedał pół kilo sernika zakonnicy. Jest z nim jego ukochana córka Wiktorja.

Rozglądam się wokół. Wszędzie ciastka, chleby, bułki, jak to w piekarni. Ale... na najwyższej półce piłka do koszykówki z podpisami zawodników Śląska. W innym miejscu złoty medal dla Szoka za zdobycie mistrzostwa Polski w maju. Dalej cztery akumulatory do megafonu. Ładują się, żeby można na meczu robić hałas i prowadzić doping. Na ścianie proporczyk w barwach WKS-u. W ramce zdjęcia z meczów. Leży lista z kibicami, którzy zapisali się na mecz wyjazdowy.

Mój wzrok zatrzymuje się na jednym szczególe. Na półce między kostką ptysiową i ciastkami z łyżką powideł w środku leży papierowa torebka. Jest pognieciona, ma ślady po lukrze. Na niej nabazgrane długopisem słowa: Do kosza leci piłka, patrzę na nią cały czas. Gdy wpada wtedy zaraz tu się cieszy każdy z nas. Ooooo! Wukaesie! Tyś najlepszy w Polsce jest! I powtarza-my to samo znowu...

Nie ma chyba kibica koszykarskiego Śląska, który nie znałby tej pieśni. W ostatnim sezonie śpiewało ją tysiące fanów w czasie finałów z Legią. Od hałasu niemal nie odpadła kupała Hali Stulecia. Słowa pio-

senki wymyślił Szoku i zapisał na papierowym worku. Jak przyznaje, na melodię kibiców greckiego klubu z Salonik.

Oddaj gwizdek

Wreszcie ma chwilę. Proponuje kawę. Jest tak mocna, że wali mi serce. Pytam, jak to się dzieje, że na meczach koszykarzy Śląska kibice nie przeklinają. Wiadomo, że czasami coś tam się wyrwie, ale nigdy nie ma skandowania wulgarnych wyrazów. Nawet gdy tysiące kibiców nie zgadza się z decyzją sędziego, zamiast go obrażać, tłum skanduje: „Oddaj gwizdek!” – Kiedy zacząłem organizować koszykarski klub kibica, bardzo chciałem, żeby na meczach ludzie dobrze się bawili. Bez przemocy, bez przekleństw. Tak, żeby na Śląsk przychodziły całe rodziny z dziećmi. I to się na razie świetnie udaje – mówi Szoku.

No właśnie. Wszyscy pamiętamy świetny doping w maju, gdy Śląsk zdobywał tytuł mistrza Polski. Tłumy ludzi, flagi, bębny, pomalowane twarze, pełna Hala Stulecia... a za ledwie kilka sezonów wcześniej? Gdzieś tak cztery lata temu? Do małej hali AWF-u przy ul. Paderewskiego przychodziła garstka kibiców. Śląsk grał w pierwszej lidze. W druży-

nie byli już wtedy Aleksander Dziewa czy Szymon Tomczak. Ale na trybunach prawie nie było dopingów. Szoku też tam był i serce mu płakało. Patrzył w lewo, patrzył w prawo i nie mógł zrozumieć, czemu takiego wielkiego klubu, z największą liczbą mistrzowskich tytułów w Polsce, nikt nie dopinguje?

Narodziny klubu

Postanowił to zmienić z grupą znajomych. Zorganizowali pierwszy bęben. Zaczynał ze swoim przyjaciелеm Wojciechem Piotrowskim i znajomą Anią Wajs. Obserwował ludzi na trybunach.

Gdy ktoś emocjonował się bardziej, po meczu podchodził do takiej osoby. Pytał, czy chciałaby wspólnie zorganizować

doping. Gdy ktoś nie chciał, odpuszczał. Nic na siłę, ale wielu się zgadzało. Tak rodził się klub kibica. Powoli dosiadało się do nich coraz więcej osób. W każdym sezonie coraz więcej ludzi krzychało „Cała Polska w cieniu Śląska!”.

Sportowo klub też z roku na rok awansował. Wreszcie doszło do tego, że w ostatnim sezonie, w jednym z najważniejszych meczów w Zielonej Górze, kibiców Śląska było lepiej słyszeć niż miejscowych. Z Wrocławia wybrało się na to spotkanie pół tysiąca fanów. To najliczniejszy wyjazd na koszykarski mecz w historii WKS-u.

Sam pojechałem na spotkanie do Zielonej Góry i byłem w szoku! Na trybunach nie było wyzwisk. Kibice obu drużyn zagrzewali do boju swoje zespoły. Szoku był jak w transie. Prowadził doping wrocławian. Nie przestawał śpiewać ani przez moment. Krzychał przez megafon. Inni walili w bębny, powiewały zielono-biało-czerwone flagi.

W końcu ostatni gwizdek i wielka sensacja. Śląsk wygrał i awansował.

W półfinale do Wrocławia przyjeżdżają ze swoją drużyną kibice ze Słupska. W finale w Hali Stulecia pojawia się duża grupa fanów Legii Warszawa. Na mecze rewanżowe do tych miast jeździ Szoku i kibice Śląska. Nikt się nie bije, nie wyzywa. Po meczach wspólne zdjęcia i żarty.

Projekt Polska

Szoku tłumaczy, że większość koszykarskich kibiców w Polsce szanuje się nawzajem. Nie ma burd, wyzwisk. Wręcz przeciwnie. Doszło do tego, że z inicjatywy Szoka i Kokona, szefa klubu kibiców z Lublina, powstał projekt Polska, czyli pomysł wspólnego kibicowania reprezentacji Polski. Polega to na tym, że kibice ze wszystkich klubów w Polsce wspólnie dopingują naszą reprezentację. Głównym hasłem projektu Polska jest: Warto chodzić na kosza.

Na pewno fajną sprawą jest to, że w doping na meczach Śląska angażuje się mnóstwo kobiet. Organizują malowanie twarzy w zielono-biało-czerwone barwy, zajmują się przygotowaniem confetti, wymyślają oprawy. Ale zdarza się, że dopingują głośniejsz niż faceci. Jest ich dużo i robią niezły hałas.

Ciastka dla trenera Urlepa

Szoku sprzedaje wyroby z piekarni na stoisku w Hali Targowej. Pracę zaczyna o 5 rano, a kończy o 18.30. Chyba że jest mecz. Z zawodu jest elektrykiem. Ale ponieważ jego babcia miała stoisko w hali, potem przejęła je jego mama, więc także i on tu pracuje. W organizacji dopingowania pomaga mu wiele osób. Jest Oskar, który prowadzi stronę internetową, Ania, która robi grafiki, skarbnik i wiele innych oddanych Śląskowi ludzi.

Zawsze możecie wpaść po informacje na temat klubu do Szoka na halę. Może się zdarzyć, że spotkacie tu trenera Urlepa, który prawie codziennie kupuje ciastka u Szoka.

Medal dla Konrada Szokalskiego za mistrzostwo w maju 2022 i piłka z podpisami zawodników Śląska

Wieczny student? Po 60. roku życia brzmi dumnie

Uczą się o psychologii, ale też o astronomii. Określenie „wieczny student” wśród seniorów to komplement. Niektórzy wrocławscy emeryci studiują nawet 20 lat. O zaangażowaniu słuchaczy w życie uczelni z dr Magdaleną Wnuk-Olenicz, kierownik Uniwersytetu Trzeciego Wieku we Wrocławiu, rozmawia Mirka Kuczkowska.

Co UTW daje swoim słuchaczom?

Odpowiedź jest nieco przewrotna. Na początku seniorzy deklarują, że chcą poszerzać swoją wiedzę, a z czasem okazuje się, że ważne są też relacje, które tutaj budują. Przejście na emeryturę często urywa wiele kontaktów. Pojawia się pustka, którą w naturalny sposób człowiek chce zapełnić. A UTW stwarza warunki do nawiązywania nowych więzi.

Jakiego rodzaju zajęcia Państwo organizują?

Proponujemy wykłady audytoryjne i otwarte, warsztaty. Proponujemy naukę języków obcych na różnych poziomach. Oprócz tego realizujemy zajęcia z kultury fizycznej – to ważny obszar aktywności, więc sukcesywnie poszerzamy ofertę. W tym roku mamy zajęcia z jogi dla kręgosłupa, gimnastyki ogólnousprawniającej, zajęcia ruchowe metodą Feldenkraisa, gimnastykę mózgu. Popularne są u nas też zajęcia w pracowni komputerowej. W czasie pandemii wszyscy uczyliśmy się Teamsa, aby uczestniczyć w zajęciach online. Niektóre z naszych zajęć prowadzą sami słuchacze.

Co wyróżnia Państwa placówkę?

Po pierwsze – wieloletnia tradycja.

Dr Magdalena Wnuk-Olenicz, kierownik Uniwersytetu Trzeciego Wieku

Byliśmy drugim Uniwersyte-tem Trzeciego Wieku w Polsce. Pierwszy im. Haliny Szwarz powstał w Warszawie w 1975, nasz UTW rozpoczął działalność rok

później. Po drugie – bogata oferta zajęć. Zapraszamy do współpracy pracowników naukowych trzech dużych wrocławskich uczelni: Uniwersytetu Medycz-

nego, Uniwersytetu Wrocławskiego i Akademii Wychowania Fizycznego. Zapraszamy też specjalistów – praktyków z różnych dziedzin.

Jak wygląda nauka na UTW?

Słuchacze korzystają od poniedziałku do piątku z zajęć edukacyjnych z obszaru zdrowia, psychologii, gerontologii, sztuki, filozofii, filologii. Proponujemy ok. 20 wykładowych cykli tematycznych w mniejszych grupach. Są to wykłady realizowane raz albo dwa razy w miesiącu. Słuchacze spotykają się również w ramach tematycznych sekcji, zespołów i klubów.

Ile UTW ma studentów?

W sumie ok. 600. Tylko w tym roku do placówki wpłynęło 120 podań, a przyjęliśmy 76 osób. Niestety, nie możemy przyjąć wszystkich chętnych, nie mamy takich możliwości.

Ile lat można studiować?

Nie ma limitu. Niektórzy nasi słuchacze przychodzą do nas już od 20 lat. Każdy kolejny rok akademicki to nowy etap na drodze edukacyjnej.

Czy w październiku można jeszcze złożyć podanie?

Rekrutacja jest już zakończona. Zwykle o nowym naborze informujemy na początku lipca. Dwa pierwsze tygodnie sierpnia to czas na składanie podania, online lub osobiście. Pod koniec sierpnia zapraszamy kandydatów na rozmowę. Jedyne warunki to ukończony 60. rok życia.

Jakich pytań może spodziewać się kandydat?

Podczas rozmowy poznajemy się, przybliżamy zasady funkcjonowania UTW, pytamy, jak dana osoba mogłaby się zaangażować w życie naszej placówki. Szukamy także osób, które będą aktywne, zaangażują się organizacyjnie.

Czy nauka na UTW jest bezpłatna?

Każdy student wpłaca na początku października roczną składkę członkowską, obecnie wynosi ona 170 zł. Dodatkowo płatne są lektoraty i zajęcia z kultury fizycznej – 50 zł za semestr.

Jak Państwa znaleźć?

Uniwersytet Trzeciego Wieku mieści się przy ul. Dawida 1/3 we Wrocławiu, tel. 71 367 20 01, wew. 147. Poczytać o nas można też pod adresem:

➔ www.utw.uni.wroc.pl

500+ dla małżeństw

Czy będzie nowe 500+ dla małżeństw? To mają być dodatkowe pieniądze dla małżonków, którzy razem przeżyli 50 lat. Pomysłodawcy nowego zasiłku podkreślają, że małżeństwa z długim stażem często mają kłopot, by bez finansowych obaw przeżyć do końca miesiąca.

Na razie nie wiadomo, jakie miałyby być zasady wypłacania kolejnego dodatku 500 plus dla małżeństw i czy byłaby to wypłata miesięczna czy jednorazowa. O tych szczegółowych rozwiązaniach dla 500 plus zdecydują parlamentarzyści.

Petycja obywatelska z zasiłkiem 500 plus dla seniorów o dużym stażu małżeńskim trafiła właśnie do Sejmu RP.

IV Międzynarodowy Kongres Wody

Zbyt małe zasoby wody, zanieczyszczenie rzek, powódzie po intensywnych opadach. To katalog problemów, z którymi mierzyć się musi każde niemal miasto w Polsce. Jak rozwijać gospodarkę wodną i błękitno-zieloną infrastrukturę? Odpowiedzi na te pytania poszukają uczestnicy IV Międzynarodowego Kongresu Miasto – Woda – Jakość Życia 2022, który odbędzie się we Wrocławiu.

Maciej Wołodko

Tegoroczne wydarzenie zaplanowane jest na 17–18 października w Centrum Kongresowym Politechniki Wrocławskiej. Eksperti będą rozmawiać nie tylko o samej gospodarce wodnej. Pochyła się także nad tematyką wody jako ważnej składowej rozwoju miast, traktowanej nie tylko jako surowiec, ale też jako element krajo- brazu, kultury i gospodarki.

„Kongres ma zwrócić uwagę opinii publicznej na fakt, że miasta, aby móc z powodzeniem funkcjonować i się rozwijać, powinny stawiać się „zielono-błękitne”. Odnalezienie zbalansowanej po-

zycji dla zasobów wody w mieście wymaga odpowiedniej wyobraźni, zaprojektowania i implementacji – piszą organizatorzy”.

Celem kongresu będzie wskazanie optymalnych ścieżek rozwoju miast z uwzględnieniem potrzeb w zakresie efektywnej polityki wodnej. Wydarzenie będzie również okazją do wszechstronnej debaty o problemach ekologicznych wpływających na jakość życia, o planowaniu przestrzennym uwzględniającym środowisko wodne oraz o tym, jak zużycie wody wpływa na gospodarkę.

Wydarzenie odbędzie się w formule hybrydowej, co oznacza, że

w spotkaniu można wziąć udział zarówno stacjonarnie w Centrum Kongresowym Politechniki Wrocławskiej, jak i online.

Wszystkich uczestników obowiązuje bezpłatna rejestracja dostępna na stronie Międzynarodowy Kongres Miasto – Woda: kongres.waterycity.com.pl/rejestracja-2022.

Podczas tegorocznej edycji Kongresu odbędzie się premiera dwóch raportów. Water City Index 2022 (wydawcy: Fundacja GAP, Arcadis Polska) – ranking miast, w którym oceniono rozwój metropolii, dużych i średnich miast w Polsce pod

względem efektywności gospodarowania zasobami wody. Organizatorami Kongresu są: Miasto Wrocław, MPWiK we Wrocławiu, Fundacja GAP w Krakowie, Convention Bureau Wrocław.

Kongres i powstałe raporty odbywają się w ramach cyklu Open Eyes Economy On Tour, wchodzącego w skład wydarzeń poprzedzających VII Międzynarodowy Kongres Ekonomii Wartości – Open Eyes Economy Summit, który odbędzie się w dniach 22–23.11.2022 w Centrum Kongresowym ICE Kraków i online na platformie Live OEES.

➔ Wydarzenie na Facebooku

„Wielka woda” na domowej kanapie

Ponad tysiąc osób obejrzało w Narodowym Forum Muzyki pierwsze dwa odcinki serialu „Wielka woda”. Jego akcja rozgrywa się we Wrocławiu w czasie powodzi tysiąclecia. Widzowie przyjęli go entuzjastycznie. Teraz można go obejrzeć w domowym zaciszu.

I Katarzyna Wiązowska

Serial „Wielka woda” to sześciopodziałowy dramat katastroficzny, inspirowany wydarzeniami, jakie miały miejsce w czasie powodzi w 1997 roku. Od 5 października można go oglądać na platformie Netflix. Jego akcja toczy się we Wrocławiu i właśnie tu nakręcono większość zdjęć, dlatego twórcy filmu postanowili pokazać swoje dzieło najpierw wrocławianom. Pierwszy publiczny pokaz serialu odbył się 30 września w NFM.

Wyjątkowe dzieło

– Wciąż pamiętamy, jak trudnym przeżyciem była powódź w 1997 roku – mówi Anna Kępińska, producentka serialu. – Sama również pochodzę z Wrocławia i wiem, jakie emocje jej towarzyszyły. Zależało nam na powrocie do tamtego czasu poprzez naszych bohaterów i ich historię.

Bartłomiej Kaczmarek, autor zdjęć, dodaje: – Myślę, że jeszcze takiego

Na premierze w NFM obecne były: Agnieszka Żulewska, odtwórczyni głównej roli, Anna Dymna i Blanka Kot

przedsięwzięcia w naszej kinematografii nie było. Musieliśmy użyć wszystkich możliwych technik, budowaliśmy makiety i baseny, używaliśmy technik komputerowych, a potem to wszystko łączyliśmy.

W filmie wykorzystano też materiały Polskiej Kroniki Filmowej, które zostały zgrane ze współczesnymi zdjęciami w taki sposób, aby trudno było zauważyć, które z nich są sprzed 25 lat, a które powstały współcześnie.

Reżyserami serialu „Wielka woda” są Jan Holubek i Bartłomiej Ignaciuk, a wśród odtwórców głównych ról znaleźli się: Agnieszka Żulewska, Tomasz Schuchardt, Ireneusz Czop, Anna Dymna i Tomasz Kot.

Wróciły wspomnienia

Pierwsze dwa odcinki „Wielkiej wody” obejrzało w NFM ponad tysiąc osób. Dla wielu z nich wiązało się to z dużymi emocjami. – Bardzo się cieszę, że powstał taki serial – mówi obecna

na premierze wrocławianka Paulina Korczyńska. – To ogromne przeżycie dla każdego wrocławianina. Ja sama miałam wtedy zaledwie 12 lat i zostałam wywieziona z Wrocławia na Mazury. Jednak choć nie widziałam tego, co się tu działo, to i tak odcisnęło to na nas wszystkich ogromne piętno. Nie dało się od tego odciąć. Chyba każdy mieszkaniec tego miasta ma podobne wspomnienia bez względu, czy był mały, czy duży w tamtym czasie – kończy.

Już ostatnia wystawa w Pałacu Hatzfeldów

W Pałacu Hatzfeldów otwarto ostatnią wystawę „Po Sztuce”. Ma być hołdem oddanym tradycji tego miejsca, a zarazem zapowiedzią nowego rozdziału w jego historii. Organizuje ją Związek Polskich Artystów Plastyków, głównym partnerem jest Rafin.

I Jarek Ratajczak

Wystawa dostępna będzie bezpłatnie przez miesiąc (do 30 października). Zaprezentowane zostaną tam prace 155 artystów z Wrocławia i Dolnego Śląska – członków ZPAP. Organizatorzy jej tytułem i charakterem chcą zademonstrować obecność i różnorodność sztuk plastycznych w mieście i nawiązać do historycznego znaczenia pałacu i jego długoletniej roli jako galerii Biura Wystaw Artystycznych.

Dla wrocławskiego ZPAP to ostatni moment na uczczenie jubileuszu 75-lecia, którego nie można było przygotować wcze-

śniej ze względu na pandemię. Głównym partnerem wydarzenia jest spółka Rafin, wrocławski deweloper i właściciel obiektu, który zgodził się go udostępnić na wystawę.

Pałac Hatzfeldów będzie teraz hotelem. Rafin podpisał umowę z międzynarodową siecią Marriott International. Galeria BWA ma teraz swoją główną siedzibę na antresoli na Dworcu PKP Wrocław Główny, ul. Piłsudskiego 105. Inne miejsca ekspozycyjne to galeria Dizajn, ul. Świdnicka 2-4, SIC!, pl. Kościuszki 9/10 i Studio, ul. Ruska 46.

➤ Więcej na bwa.wroc.pl

Ekolekcja w Muzeum Archeologicznym

Muzeum Miejskie Wrocławia przygotowało dla przedszkolaków i uczniów kl. 1-3 specjalną lekcję muzealną w duchu zero i less waste. W Arsenale (oddział muzeum) przy ul. Cieszyńskiego 9 na wystawie poświęconej pradziom Dolnego Śląska dzieci zobaczą, jak kiedyś ludzie wykorzystywali dostępne im zasoby naturalne. Lekcje odbywają się w środy, czwartki i piątki w godz. 11-14 (lekcja trwa do 40 min). Zapisy: tel. (71) 347 16 96 w. 332, dweiss@mmw.pl; kmikosz@mmw.pl. Koszt 8 zł/os.

Młodzież w [BEZ] RUCHU – premiera

Świat się kręci, pędzi do przodu – ale młodzi czują, że są w bezruchu. Nie nadążają, nie ogarniają, zapominają. Są zmęczeni i odcięci od ‘tu i teraz’. Spektakl [BEZ]RUCH to ich manifest. Młodzieżowa grupa ROBIMY działająca przy Wrocławskim Teatrze Lalek zaprasza na drugą premierę spektaklu 7.10 o godz. 17 i 19 (Scena Kameralna), pl. Teatralny 4. Wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona. Zapisy: katarzyna.krajewska@teatrlalek.wroclaw.pl.

Zobacz twórczość rektora ASP w NFM

Rzadko nadarza się okazja, aby oglądać w jednym miejscu tyle obrazów namalowanych przez rektora ASP. To już wystarczający powód, by pójść na wystawę Wojciecha Pukoczka „Czternaście razy osiem” do Narodowego Forum Muzyki, pl. Wolności 1. Ekspozycja prezentowana jest do 21.10 w foyer. Składa się z serii obrazów, której trzonem jest cykl poświęcony 14 ośmiotyśiętnikom. Artysta rozpoczął malowanie w trakcie pandemii. Obrazy mają nakłonić do refleksji nad tym, co by się stało, gdyby to malarstwo, nie fotografia czy film, na powrót stało się jedynym przekazywaczem rzeczywistości, a malarz dysponentem prawdy. Wstęp wolny.

Три Центри обслуговування мешканців працюватимуть за скороченим графіком

Муніципалітет Вроцлава скорочує на дві години графік роботи трьох центрів обслуговування мешканців. Вони знаходяться на пл. Нови Тарг, а також на вул. Богуславського і Запольської.

Блажей Органістий

Центри обслуговування мешканців працюють за скороченим графіком. Години роботи

Міська влада прийняла рішення про скорочення часу роботи Центрів обслуговування мешканців – ЦОМ (поль. COM) Муніципалітету Вроцлава у трьох місцях:

- на вул. Запольської, 4,
- на пл. Нови Тарг,
- на вул. Богуславського, 10.

Починаючи від 3 жовтня, перелічені вище центри обслуговуватимуть мешканців від 8.00 до 15.15. Це стосується справ, пов'язаних із:

- реєстрацією транспортних

засобів,

- отриманням/продовженням терміну дійсності посвідчення водія,
- паспортами громадян РП,
- пропискою,
- отриманням номера PESEL,
- підприємницькою діяльністю.

Заощадження, але без звільнення працівників з роботи

Зміна – це форма економії, що викликана передбаченим підвищенням цін на електроенергію для органів місцевого самоврядування. Аркадіуш Філіповскі з Муніципалітету Вроцлава упевняє, що зміна не вплине на ефективність роботи центрів. Усі мешканці полагодають справи

GRZEGORZ RAJTER (2)

ефективно, попри скорочення часу трьох центрів обслуговування.

Центр обслуговування мешканців у «Магнолії» працюватиме без змін Муніципалітет залишає без

змін довший графік роботи ЦОМ (COM) в торговому центрі «Магнолія Парк». Він працюватиме від понеділка до п'ятниці, від 9.00 до 18.00 години, а в суботу – від 9.00 до 16.00.

Нагадуємо, що офіційні справи

можна полагодити також у двох інших Центрах обслуговування мешканців:

- на алеї Кромера, 44 від 8.00 до 15.15
- на вул. Губській, 8-16 – за цим самим графіком.

Голосуй за Вроцлавський громадянський бюджет!

До 10 жовтня ожете голосувати на проєку у Вроцлавському громадянському бюджеті (Wrocławski Budżet Obywatelski – скорочено WBO).

Вроцлавський громадянський бюджет (Wrocławski Budżet Obywatelski – скорочено WBO) це частина бюджету міста. Рішення про те, на що його витратити, приймають мешканці. Це вони подають проєкти щодо інвестицій і – щороку, восени – приймають рішення (шляхом голосування), які саме проєкти буде втілено у життя.

Голосувати за проєкти у рамках WBO можуть усі мешканці Вроцлава – без огляду на громадянство і вік. Отже, голосувати можуть також іноземці, які проживають у Вроцлаві та неповнолітні особи.

Можна голосувати за максимум два проєкти

– за один на рівні міста і один – на рівні мікрорайону.

Цього року, схоже, як у минулі роки, будуть доступні 2 способи голосування:

У електронній формі на сайті: www.wroclaw.pl/wbo. Щоб проголосувати у електронній формі, необхідно позначити вибрані проєкти, ввести персональні дані, що вимагаються, а також повідомити номер мобільного телефону. За цим номером надійде SMS-повідомлення із кодом, що підтвердуватиме участь у голосуванні. Лише після того, як активаційний код буде введено до спеціального мобільного додатка для голосування, голос буде записано у системі.

На паперовому бланку, у пунктах для голосування.

Деталі <https://www.wroclaw.pl/ua/>

Жіночий Конгрес 2022 у Вроцлаві

Вже 8 і 9 жовтня 2022 р. у вроцлавській Залі сторіччя відбудеться найбільше свято жіночих середовищ – XIV Жіночий Конгрес. Цього року він відбудеться під гаслом: «Сила є в нас. Жінки заради миру, рівності, клімату та демократії». Одним з організаторів є гміна Вроцлав.

Катажина Віонзовська

Дотепер конгреси були присвячені ситуації всередині Польщі. Цей рік особливий. Бажаючи висловити Україні свою підтримку, Конгрес запросив до Вроцлава делегацію

з України – приїдуть членкині Українського Жіночого Конгресу. Круглий стіл надасть можливість зустрічі жінок з неурядових організацій з України з тими, котрі працюють і допомагають українкам в Україні, а також українкам

в Польщі. Не бракуватиме розмов про природу і про те, як її зберегти – починаючи від річок та екологічної катастрофи на річці Одер. На Жіночий Конгрес щороку приїжджають видатні особистості зі світу культури, науки, бізнесу, а також громадські активістки. Чисельні дебати, лекції, а також майстер-класи завжди є можливістю пошуку вирішення найістотніших проблем. Організаторки запевняють, що кожна учасниця Конгресу покине Вроцлав із конкретними знаннями та інструментами, що можна буде використати у місцевій громадськості, а також у боротьбі із дискримінацією, за рівноправність статей та за краще завтра.

Участь у Конгресі можна прийняти безкоштовно, після попередньої реєстрації: <https://www.kongreskobiet.pl/post/tejestracja-na-xiv-kongres-kobiet>

Pobiegnij w zoo wśród dzikich zwierząt

Możliwość zmierzenia się z dystansem 10 km pośród wybiegów dla zwierząt, a jednocześnie szansa, aby pomóc zagrożonym gatunkom. Tegoroczna edycja Wild Run po dwóch latach przerwy wraca na teren wrocławskiego zoo.

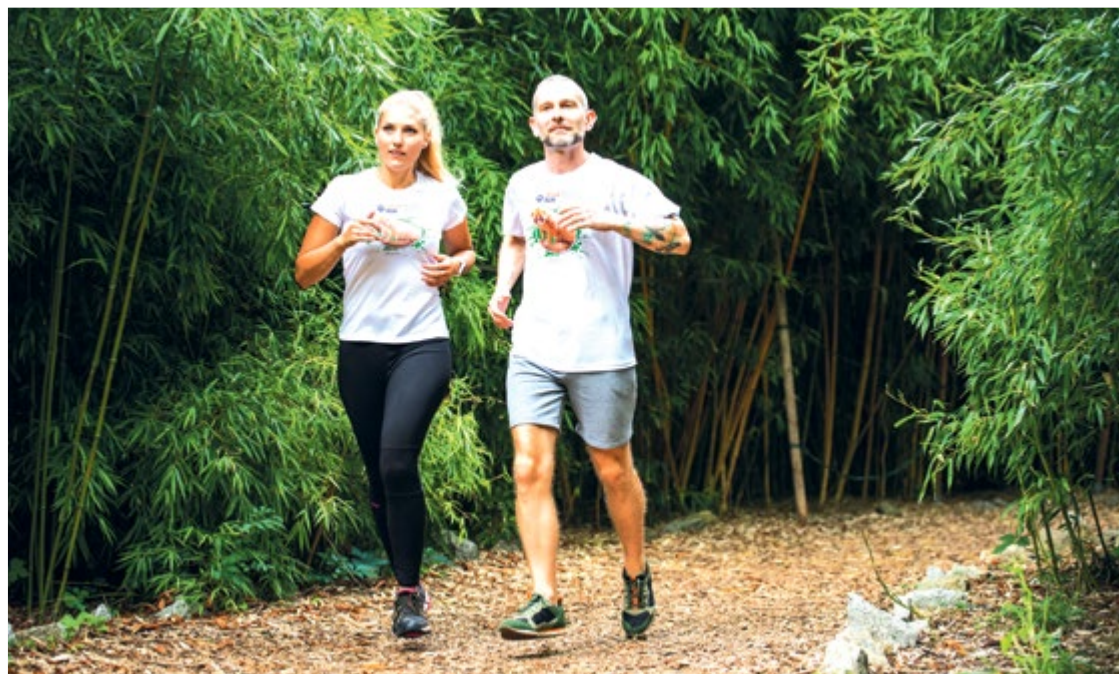
Mateusz Lubański

Osoby, które 9 października nie są w stanie pojawić się we Wrocławiu, mogą spać (i biec) spokojnie. Zorganizowano również wirtualną wersję biegu, dzięki której szczytny cel imprezy można wesprzeć z dowolnego miejsca na świecie. Ponadto, z nieco krótszymi dystansami zmierzają się dzieci.

Jednym z największych atutów Wild Run jest niepowtarzalna możliwość zmierzenia się z dystansem 10 km pośród wybiegów dla zwierząt. Trasę wytyczono bowiem na obszarze wrocławskiego ogrodu zoologicznego.

Trzech ambasadorów

Spośród około 40 projektów ochroniarskich Fundacji ZOO Wrocław – DODO na całym świecie,

W Wild Run w ciągu ostatnich pięciu lat pobiegło blisko 4,5 tysiąca biegaczy, a zebrano 150 tys. złotych

nie, najwięcej prowadzonych jest w Azji. To na tym kontynencie żyje całe mnóstwo gatunków, którym zagraża przede wszystkim człowiek, kłusując i zabierając zwierzętom naturalne siedliska. Problemem są również zmiany klimatyczne. Właśnie dlatego Fundacja ZOO Wrocław – DODO na ambasadorów tegorocznej edycji Wild Run wybrała trzy azjatyckie gatunki: dzioborożca

palawańskiego, słonia indyjskiego i lori kukang. Dochód z wydarzenia trafi jednak na konta wszystkich organizacji wspieranych przez DODO w Azji.

Zapisy na Wild Run 2022

Pakiet podstawowy, w ramach którego zawodnicy otrzymują numer startowy z chipem, medal, magnes zoo oraz torbę biegu,

kosztuje 100 zł. Można zamówić także pakiet rozszerzony o koszulkę biegu i czapkę biegacza. Cena za każdy z tych dodatków to 50 zł. Za profesjonalny pomiar czasu, podobnie jak w poprzednich edycjach biegu, odpowiada Stowarzyszenie Pro-Run Wrocław.

➤ **Więcej na wildrun.eu**
Zapisy na stronie
wroc.city/ZapisyWildRun

Zostań zawodniczką Panthers Lacrosse

Panthers Lacrosse szuka nowych zawodniczek. Jeden z najlepszych polskich zespołów lacrosse zaplanował dwa treningi otwarte dla wszystkich chętnych dziewczyn powyżej 16. roku życia. Pierwszy z nich odbędzie się już 10 października, kolejny – trzy dni później.

Mateusz Lubański

Sekcja Panthers Lacrosse powstała w październiku 2020 roku. Wcześniej część zawodniczek występowała w barwach klubu Kosynierki

Wrocław, wielokrotnie reprezentując Polskę na arenie międzynarodowej. Panthers to jedna z najlepszych drużyn w kraju – w poprzednim sezonie zespół rywalizował w lidze niemieckiej,

w ramach wschodniej Bundesligi DLaxV.

– Mimo że sekcja Panthers Lacrosse powstała zaledwie dwa lata temu, to dziś wrocławska drużyna może pochwalić się tytułem wicemistrzyni Polski 2021 w ramach Polskiej Ligi Lacrosse Kobiet czy świetnym sezonem w niemieckiej Bundeslidze. Nasz apetyt na sukces jednak nie ustaje, dlatego – chcąc odkryć nowe talenty i zdobywać kolejne osiągnięcia – rozpoczęliśmy rekrutację dziewcząt, które wesprą doświadczone zawodniczki – mówi Jakub Głogowski, menedżer generalny Panthers Wrocław.

Treningi otwarte dla nowych zawodniczek zaplanowano na 10 i 13 października. Zajęcia rozpoczną się o godz. 18. Jedyne, co trzeba zrobić, to wypełnić formularz zgłoszeniowy dostępny na facebookowym profilu Panthers i za-

brać ze sobą strój sportowy, odpowiednie obuwie i wodę.

– Jeżeli jesteś dziewczyną, masz więcej niż 16 lat, szukasz środowiska, które pozwoli ci w pełni rozwinąć swój sportowy potencjał i chcesz rywalizować z najlepszymi, to Panthers Lacrosse jest miejscem idealnym dla ciebie – przekonują przedstawiciele sekcji.

Wszystkie pytania odnośnie sekcji Panthers Lacrosse czy procesu rekrutacji należy kierować na adres mejlowy: kajor@pantherswroclaw.com.

– Lacrosse, jako jeden z najstarszych sportów amerykańskich, łączy w sobie wiele elementów innych dyscyplin m.in. koszykówki czy hokeja, więc wierzę, że każda chętna kandydatka znajdzie w tym niezwykłym sporcie coś dla siebie – dodaje Głogowski.

W treningach otwartych mogą wziąć udział dziewczyny powyżej 16 lat

Tydzień w skrócie

Ostatnia runda tegorocznego cyklu FIM SGP zakończyła się zwycięstwem **Martina Vaculika**, jednak dla wrocławskich kibiców żużla najważniejszą informacją tego turnieju był brązowy medal Macieja Janowskiego, dla którego to pierwszy krążek w karierze.

WKS Śląsk Wrocław w 11. serii gier PKO BP Ekstraklasy przegrał na własnym stadionie z Wartą Poznań 0:2. Bramki dla przyjezdnych zdobyli Destan i Corryn. Śląsk po tej kolejce piastuje 14. lokatę w tabeli.

W spotkaniu mistrza i wicemistrza Polski WKS Śląsk Wrocław pokonał Legię Warszawa 76:63 na stołecznym Torwarze! O zwycięstwie trójkolorowych koszykarzy przesądziła kapitalna końcówka, w której wrocławscy zawodnicy zaliczyli serię 14-0! Liderem WKS-u był **Jeremiah Martin**, który zanotował 24 punkty i 9 zbiórek.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa:
8.10, godz. 15, Tarczyński Arena,

WKS Śląsk Wrocław – Górnik Zabrze
(Canal+ Sport 3)

eWinner 2. Liga:

9.10, godz. 13,
Lech II Poznań – WKS Śląsk II Wrocław

3. Liga: 8.10, godz. 15,
Carina Gubin – IKS Ślęza Wrocław

koszykówka

Energa Basket Liga:
7.10, godz. 17.30,
Anwil Włocławek – WKS Śląsk Wrocław
(Polsat Sport Extra)

siatkówka

TAURON 1. liga:
8.10, godz. 18,
MKS Będzin – Chemeko-System Gwardia Wrocław

Koncert El Muso & Buena Vista de Cuba w Casa de la Musica

W niedzielę 9.10 w klubie Casa de la Musica, Rynek-Ratusz 11/12, wystąpi EL MUSO – mistrz kubańskiej muzyki son, jedna z największych gwiazd na Kubie i w krajach Ameryki Łacińskiej. Kubańscy krytycy muzyczni uznali go za jednego z najbardziej charyzmatycznych piosenkarzy wykonujących son, bolero i improwizacje. El Muso wielokrotnie występował

z takimi światowymi sławami, jak Buena Vista Social Club czy Omara Portuondo. To mistrz improwizacji muzycznej, więc każdy jego występ jest niepowtarzalny. Artysta porusza publiczność nie tylko muzyką, ale także swoją charyzmatyczną osobowością. W Casa de la Musica El Muso zagra z zespołem złożonym ze znakomitych muzyków kubańskich. Koncert zaplanowano na godz. 19, wejście jest już od godz. 18. Bilety w cenie 100 zł do nabycia na wroc.city/ElMuso.

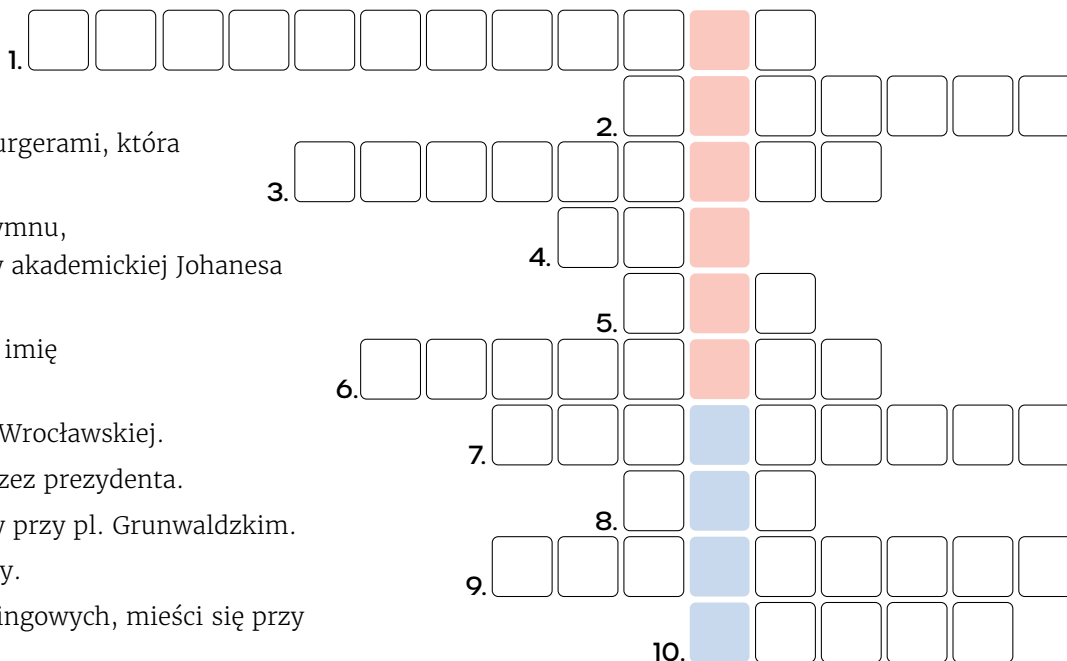
Dolnośląski Festiwal Dyni w Ogródku Botanicznym UWrocław

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Sienkiewicza 23, zaprasza na 19. Dolnośląski Festiwal Dyni. Impreza, którą zaplanowano na 9.10, będzie miała formę kiermaszu. Odwiedzający ogród będą mieli szansę kupić najrozmaitsze dynie jadalne i ozdobne, ale też miody, oleje roślinne, przyprawy i innego rodzaju zdrową żywność, a ponadto

wyroby rękodzielnicze. Motywem tegorocznej imprezy będą mity i legendy. W programie: godz. 11 – konkurs pn. „Największe dynie w Polsce”, godz. 12 – konkurs pn. „Najdziwniejsze dynie na świecie”, godz. 10-18 – gry, konkursy, zabawy z dynią, kiermasz dyniowy, plener plastyczny. Bilety w cenie: normalny 25 zł, ulgowy 15 zł do nabycia w kasie ogrodu w dniu wydarzenia. Impreza potrwa od godz. 10 do 18. Więcej informacji na wroc.city/SwietoDyni.

KRZYŻÓWKA NUMERU 103

- Największa i najstarsza uczelnia techniczna we Wrocławiu.
- Wrocławska sieć restauracji z burgerami, która zaczęła od food trucka.
- Pierwsze słowo studenckiego hymnu, który jest fragmentem uwertury akademickiej Johanesa Brahmsa.
- Skrót nazwy uczelni, która nosi imię Eugeniusza Gepperta.
- Akademickie radio Politechniki Wrocławskiej.
- Tytuł naukowy przyznawany przez prezydenta.
- Długi dom studencki ulokowany przy pl. Grunwaldzkim.
- Kultowy wrocławski bar mleczny.
- Pierwotny przestrzeni coworkingowych, mieści się przy bibliotece.
- Najstarszy klub muzyczny we Wrocławiu, który zamknął się w sylwestra 2016/17.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy

operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **103**. **HASŁO** (słowo **HASŁO** należy za-

stąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy do **13 października br. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 20 października br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać

raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia są bluza, parasolka i pakiet toreb. Zwycięzcy z nr. 101 (hasło: Zieleń miejska) to pani Katarzyna (bluza), pani Justyna i pan Mateusz (worki). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 71 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 308 50 30** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Ewa Wapłak

Redaktor wydania
Anna Aleksandrowicz

DRUK
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław